

Déli Hírlap

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj

Dr. PUHALA SÁNDOR

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Néprözség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)

Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRE és Dr. VARNAY ELEMÉR

Karácsonyi örömet és békességet!

Írta: GY. PÁFAS ELEMÉR országos elnök

A kis Jézus jászolánál feloldódik minden bűn, keserűség, gyűlölet s mindaz a sok szenvedés, melyet ezek okoztak, elviselhetőbbé válik, mert a jászol előtt leboruló ember ismét megtanul bizni Isten irgalmában s az emberek jószágában.

Az angyali ének első mondata: „Dicsőség a magasságban Istennek!” azért szól mindnyájunknak szívéhez, mert lelkünk valóban teljes melegevel dicsőíteni akarja Istent, aki ilyen irgalmas volt hozzánk, megszánta a bűnben és sötétségben szüplő emberiséget és ártatlan, védtelen, szelíd, kedves kis gyermek alakjában elküldte nekünk az ő egyszülött Fiát. Azért tudunk egész szívvel belekapcsolódni ebbe az angyali énekbe s azért igyekszünk azt együtt énekelni a mi gyarló hangunkkal is, mert himni és remélni akarjuk, hogy Isten, aki irgalmas volt kétezer év előtt a bűnbe süllyedt emberi nemhez, irgalmas lesz hozzánk nyomorult bűnösökhöz is, akik annyiszor vétettünk az ő szent parancsai ellen.

Érezzük, milyen nagy szükségünk van Isten irgalmára s mert hiszünk, bizunk ebben az isteni irgalomban, azért énekelünk mi is szívből dicsőretet a magasságbeli Istenhez.

Az angyali ének második mondata pedig arra tanít, hogy a jóakaratu emberek számára fog Isten békességet adni.

Békességre mindnyájan vágyunk, igyekszünk tehát erre érdemeseknek bizonyulni azzal, hogy jóakarattal vagyunk embertársaink iránt.

Ha sok-sok ember csak egyetlenegy napra is elhatározza, hogy jóakaratu lesz egymás iránt, egymást nem bántja, nem sérti, nem követ el igazságtalanságot ellene, akkor az egész föld kerekességét melegítő napfényt önti a jószág fényé, derűsebb lesz minden arc, elismul sok gondterhelt ránc, öklöbe szorított kezek ölélsre nyílnak s nem történik meg sok-sok rossz, bűn, bánalom, ami mind újabb szenvedések kuforrása lett volna.

Mikor szívem egész melegevel örömmel teljes karácsonyi ünnepeket kívánok magyar sorstestvéreimnek, tudom jól, hogy karácsony éjszakáján nem változhatik el egyszerre a föld színe, nem fordulhat hirtelen más irányba a sors kereke, de azért boldog és kegyelemben teljes lehet mindnyájunk karácsonya, ha őszinte szívből zengjük a hozzánk irgalmas Isten dicsőségét, átérezzük, mekkora nagy ajándék ez az isteni irgalom nekünk bűnösökhöz s ha a békességre azzal az embertársaink iránti jóakarattal igyekszünk érdemeseknek bizonyulni, melyet az ő karácsony éjszakáján az angyalok megénekeltek azért, hogy mi ezt fölül megtanuljuk.

Dicsőség — Békesség

Írta: MARTZY MIHALY bánági elnök

Az emberiség egész történetében s a kereszténység egész kétezeréves ragyogó múltjában soha még oly nagy harcok, féltékeny és más világrengető zajoktól annyira elnyomottan nem szólott a karácsony szent éjjelének békeharangja, mint éppen ez idén, a valóban világháborúnak nevezhető vérvívatár közepette.

A napot és eget elsötétítő repülőgépeknek óriási tömege és zugása, — a tankok és harckocsik féltelmes dühörgése és törtétese s a motorizált seregek szünetnélküli harci zaja szinte teljesen elnyomja a Megváltó születésének s az emberiség régen várt békéjének boldogító hírét jelentő angyali szöveget, ugyhogy szinte félve kérdezzük egymástól, vajjon a mai ember énekelheti-e szívből a karácsonyi nagy himnuszot:

Dicsőség ... Békesség! ...

Mindenki előtt világosan áll az a tény, hogy a mai nagy világégés nem két vagy több állam, illetve ország területi, gazdasági vagy jogszérelmi háborúja egymás ellen, hanem a régi, magát kiélt világrengő végző vonaglója és erőszakos harca az új kor politikai, társadalmi és gazdasági megújodása és új berendezkedése ellen.

Teljesen mellőztes, hogy ezt az új rendszert, — amely után kiörlhetetlenül lobog a végy az emberiség nagy többségének lelkében, — egyik helyen fascizmusnak, máshol nemzeti szocializmusnak, majd nemzeti forradalomnak, vagy talán névtelenül új eszmearamlati megújodásnak nevezik; tény azonban, hogy mindegyikük azt az új világrendet, azt az új életlehetőséget berendezést keresi, amely a multnak hibáitól mentesen, az egész emberiség eljövendő évszázadainak boldogságát fogja biztosítani, — az egyes kiváltságos osztályok vagy kiváltságos államokkal szemben.

Hogy a harcaterelen a két küzdő fél — a régi önző világ s az új eszmearamlat — közül melyik fog győzni, az ma már nem kétséges. De nem közömbös az emberiségnek, hogy a győzelem annyira óhajtott és várt eredménye — az emberiség eljövendő boldogulása szempontjából — hogyan fog kialakulni abban az új világrendben.

Mert a történelem tanúsága szerint kétségtelen, hogy tartós, biztos alapot, szilárd pillérekre és rendíthetetlen erősséget csak a keresztény, krisztusi szociális tanítás adhat bármely új világrendnek. Az a szociális tanítás, amely a keresztény társadalomtudomány szerint az egyéniség sérelme nélkül a közösségi eszmét teszi uralkodóvá; — az a szociális tanítás, amely akár nemzeti, akár nemzetközi viszonylatban is mindig a szociális igazságot juttatja dialdára, s amely igazság a társadalom egyes közösségeinek kölcsönös jogait s kötelességeit is igazságosan szabja meg; az a tanítás, amely a gyakorlatba is átviszi a keresztény testvériség és kulturális közösség nagy eszméit — a karácsonyi, megváltó Isten-dicsőítés és békés üdvöt hozó ember boldogítás felemelő, magasztos egységében.

S mert ez megdönthetetlenül így áll, azért ne féljünk — a világrengető háborus vérvívatár harci zaja közepette sem — lélekkel és igaz, erős hitel hirdetni, s magunkban és embertársainkban eleven, igaz meggyőződés is kialakítani azt a tudatot, hogy az eljövendő új világrend csak így és akkor fog tartós, biztos és egyetemes boldogságot hozni az emberiségnek, ha az a karácsonyi nagy himnusz fogja ismét tularsogni a többi más földi zajt, az a nagy himnusz, amely kétezer esztendő óta fennen hirdeti, hogy

„Dicsőség Istennek,
Békesség embernek!”

Karácsony az Ur 1942. évében

Írta: Dr. PUHALA SÁNDOR

A gondtalan, derűs, vig karácsony még csak ígért. Annál igazibb bensőséggel kell magunkhoz ölelnünk az Ur 1942. évének karácsonyát. Ünnepléséhez meg kell találunk a lélek erőit. Azokat, amelyek a kétezer éves keresztény neveltetés alapján állandó és elidegeníthetetlen birtokunk. Legyen ma minden keresztény lélekkel való vállalás, az isteni Gyermek jászolához vitt felajánlás. A nyugati kereszténységhez való tartozásunk lelkiülete szerint, az angyali áldozattal és szenvedéssel szerzett lelki alkattunk első jegyében — ősi vallásunk szerint — szenteljük meg az ideit karácsonyot.

Igy eszelekedvén, az ősök utmutató hagyományait követjük, akik hitük mellett kitartottak. Nyugathoz való tartozásunknak ez a kétségtelen bizonyítéka. Valóban sohasem tettük meg, hogy hitelhagyás árán Európa nyugati népeivel közelebb engedtünk volna a mindig napkelet felől támadó nagy veszedelem fegyveres hatalmát. Mélységes hit kellett ahhoz, hogy Jézus nevével az ajkukon rohanjanak századokon át katonáink a keleti barbárság öklöklő, nemzetpusztító fegyverrel elé, védvén a nyugati kereszténységet, soha hídul nem szolgálván nyugat felé a keleti hordáknak.

Mindig tündöklőtt felettünk a betlehemi csillag. Hittünk a gyermek-Jézus megváltó erejében, nemzetet összefogó esodájában, az isteni akarat elrendelte sorsban és küldetésben. Minden politikai irányzat erejénél erősebb volt nálunk a kis Jézus hatalma a lelkek fölött.

Ez a nagy keresztény közösség volt életünk alapja még akkor is, amikor szerencsétlen tájékozatlanságunkban egymást tiportuk. Ez a közösség fogta össze a hatalmat és a gyengét, ez tette elviselhetővé a társadalmi jogok és javak tulságosan is egyenlőtlen megosztását. És amikor vallás dolgában kettészakadt népünk, a kettészakadás egy hajszálnyira sem változtatta meg lelki alkattunk lényegét, a kisded Jézus születését egységesen mély áhitattal várta és szentelte meg népünk. Nem lehet megindultság nélkül el-elolvasni a történeti és ama lapjait, amelyek tanúsítják, hogy a vallási kettészakadás megbonthatta sorainkat, de vallásos lelkiületünket csak erősítette és legsúlyosabb századunknak a legjobbjait évtizedeken át áldomták arról, hogy a vallási egységet valamely zsinaton visszaállíthatják, hogy ne legyen keresztény és

keresztény, csak egyetlen hívő nép, amelynek a betlehemi csillag mutatja az utat.

Az európai keresztény lelkiismeret képtelen arra, hogy ne hajtson tétet ma is a kis Jézus előtt, ainek születésekor annyi számlálhatatlan öröm, a humanitásnak annyi felemelő ténye, a szeretetnek annyi bizonyossága áradt és árad a keresztény művelődésben élő népekre. Csak reszket ez a csillag a soha még ekkorára nem nőtt óriási harc láttán. Katonáink ott állanak a tüzből, amely szakad rájuk felülől, szembe fogja s oldalozza őket s robban az alnukban alattuk. Az a reszkető csillag mégis fényáradatban ragyog fölöttük.

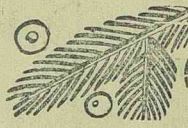
Az otthon és a harci vonal fölött egyformán, ugyanolyan fényvel ragyog a tündöklő betlehemi csillag. Ő, napokkal a szent este megérkezte előtt benne vagyunk a karácsony áramkörében, napokkal előbb is fel-felcsendül a szent ének, Mennyből az angyal... érzéseink, gondolataink ott tanyáznak, ott röpködnek, ahol azok élnek, dolgoznak, alkotnak, harcolnak, talán betegesen szenvednek, akik a vér, vagy a közös nagy célok szent jogán hozzánk legközelebb vannak. Aztán kitágul ez az áramkör minden nemzetbeli katonára, aki keményen tartja a fegyvert a kezében: a kis Jézus világának védelmében.

A kis Jézus világáért, amelyben van megváltás, van vállalás és önfeláldozás, van szelidség és felebaráti szeretet, van család és haza, van keresztény művelődésből kialakult nemzet. Mindezeknek a megtartásáért és a keresztény művelődés alapján való továbbfejlesztéséért tombol az ádáz harc, amelynek láttán meg-megreszket a betlehemi csillag is. Reszketünk mi is. Mert azt az erőt jegyezzük meg jól magunknak, hogy végső következtetésben a kis Jézus világáért harcolunk, a karácsony évenként felemlendő gyertya-lángjairól, gyermekek és felnőttek karácsonvi tiszta nagy boldogságáért, azokért a könnyes, de ragyogó arcokért, amelyek a karácsony gyertyáskáinak fénye mellett vésődnek be örökre emlékeztetünkbe, az önfeladott lelki békességért, a családi és baráti összejövetelek édességéért, a nemzeti és emberi erőt és érzések magasabb egységbe fonódásáért, nemzeti közösségünk és keresztény életünkért.

Tudva tudván mindezeket, keresztény örvendéssel és áldozattal énekeljük és üzenjük testvéreinknek: Mennyből az angyal...

TÖRTÉNETI EMLÉKEK A MUNTE MIC KÖRÜL

Írta: JAKABFFY LILYMER dr.

Ha kevesebben is, mint az elmúlt években, de a hó szereimesej közül bizonyára akadnak majd, akik a karácsonyi pihenő napjait ezidén is a Munte Mic-en töltik, hogy sportszervezőik örömeit élvezzék.

Talán akadnak, akik először indulnak föl a hegyre sportruhában, poggászukban si-talpakkal, néhány napi élelemmel, fényképező géppel és látszóval. Ezeket az újoncokat, de a Munte veteránjait is szeretném e sorokkal egy olyan különös látáshoz juttatni, amely nem a táj szépségeit mutatja nekik, de lelki szemek elé varázsolja azokat a történeti eseményeket, amelyek e tájjal kapcsolatosak, amelyek itt a Munte körül játszódtak le.

A Timișoara-Temesvárról kirándulók már lesznek a vasúti kocsik hálójából a hátizsákot, már látják Caransebes-Karánsebes templomtornyait és téglagyárait, amikor a vonat egy falu órházánál megáll.

Jupa-Zsuppa, mondja az egyik, Tibiscu, mondja a másik. És mind a kettőnek igaza van. Jupa-Zsuppa a község neve, Tibiscu az állomás. De vajon miért van ez így? Miért Tibiscu?

A múlt század ötvenes éveinek elején, a Temes partjának gyökerei közül rákakat szedtek itt a cigányok. Egyszer az egyik ijedten rántotta ki kezét, amelyből ömlött a vér. Nem rák csipte meg, hanem valami ócedarab vagy kés okozhatta a sebesülést. Társai oda siettek és a gyökerek közül két éretábla került elő. A falu főudara: Kápra Sándor megállapította: a táblákon valami latin írás is látható, ezért legközelebbi pesti utja alkalmával magával vitte a táblákat és benutatta a Nemzeti Múzeum régiségára őreinek Nagy volt a tudós Erdy János öröme e lelet láttán, de Kápra Sándoré is, amikor tőle a következőket hallotta:

— A római légiók segédsapataiban szolgáló harcosok rendszerint huszonöt évi szolgálat után hagyták oda a katonai köteleket. Ekkor polgárjogot nyertek, római házassági jogot kaptak és legtöbbször a császári tartományokban települtek le. Azt a császári törvényt, amely a veteránokról esetről-esetre intézkedett, éretáblába vésték és Rómában a Capitoliumon kifüggesztették. Az ilyen táblákban a császár neve után felsorolták a csapatokat, melyekből a kiérdemesült harcosokat elbocsátották, kiírták azt is, hogy e csapatok kik alatt és hol szolgáltak, hol voltak állomáson s végül névszerint sorolták fel az elbocsátott katonákat. Az ilyen „honesta missio”-val szabadabb lett a katona magát a törvény hiteles másolatával igazolta, amelyet kis réztáblákra írtak, hogy azt háza falába helyezhesse. Évszázadokon át ezt meg ezer katona kapott ilyen ércebe vésett becsületbizonyítványt, de Európa muzeumaiban csak 73 ilyen őrznek. Ezek egyikét adta át Kápra Sándor. Erdy erről állapította meg, hogy Antonius Flus római császár becsülésével bocsátotta el Barsimust, a Caliston fiát, aki egy palesztinai községben született és Krisztus után 154-ben hagyta el a szolgálatot.

Alighanem ez a jupai-zsuppai lelet ösztökölte Ortvy Tivadart, a kiváló történetírót, hogy e helyen 1875-ben ásásokat kezdjen, amelyeknek eredményeként megállapíthatta, hogy Tibiscum római castrum, amelyről többször emlekeztek meg a római idők történeti forrásai és a hiúsított régiségek is létezését bizonyították, itt épült a Temes és Bisztra összefolyásánál, a Munte Mic hófedte csúcsa alatt.

De Ortvyt magát a castrumot nem találta meg. Csak egyes épület-maradványok, száz és száz mozaikdarab, amelyenkel a lakásokat padlózták, fedőcserepek, amelyeken a XIII. légió beégetett jelei láthatók, stb. igazolták, hogy Tibiscum itt állott. 1924-ben Boros János lugoji-lugosi görög katolikus nagyprépost és e sorok írója terelték a figyelmet újból a tibiscumi romokra. Ekkor román tudósok szálltak ki és most már napvilágra kerültek a castrum alapfalai és a kapuban ott hevert egy nagyon szép emlék, a gyász jele: két kifaragott oroszlan között a pinia toboz...

De vajon ki és miért építette ezt a castrumot?

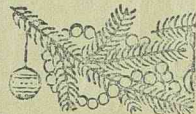
Krisztus után 96-ban Marcus Ulpius Traianus került a római birodalom élére. Vele a katonai szellem új életre ébredt és így bosszualatlanul nem maradhatott az a megaláztatás, amelyet a római elődök Decebaltól, a nagy dák uralkodótól szenvedtek. Traian szétverte a kötött békészerződést, megtagadta az adót és a k. u. 101. év március 25-én Rómából utnak indult a dákok földjére. A császár két részre osztotta hadait. A nagyobb rész személyes vezetés alatt maradt és ezzel Lederatanál átkelve a Dunán és Berzobisen áthaladva, jutott a Temes és Bisztra össze-

folyásához; a másik rész Diernánál, a mai Orsovánál keletre a hatalmas folyamon és a Cserna és Temes völgyében menetelve jutott ugyanide. Ennek a helynek azóta is legnagyobb történelmi eseménye az, hogy itt Traianus császár és hívlő vezére: M. Labienus Maximus seregeiket egyesítették.

A rómaiak felvonulását természetesen a dákok sem nézték tétlenül.

A két sereg Tapénál ütközött meg ami dák nyelven szorost jelent és így az ütközet valószínűleg a Bisztra völgyében folyt le. A hadi szerencse Traianushoz szegődött, Decebal megverten, iszonyu veszteségeket szenvedve hagyta el a csata színhelyét. A halottak és sebesültek száma azonban a római részen is igen nagy volt. Traianus saját ruházatát is átengedte a vérző harcosok bekötésére. De oltárt is emeltetett az elesettek emlékére, hogy rajta évente áldozatokkal mutassanak be. E csata után néhány évvel Decebal végleg elveszti birodalmát és a győztes római uralem itt is megkezdte áldásthozó kulturmunkáját. Ennek védelmére keletkezett Tibiscum is. Hogy aztán meddig áldoztak itt a római színteknek, hogy a Traianus elrendelte megemlékezés a nagy csatában elesettekért meddig vett erőt még a lakosok, hogy a rómaiak után miképp semmisült meg e castrum és körülötte a virágzó város, mindezek mélyeségek fűkái azoknak a száradóknak, amelyek egy világbirodalom hatalmas kultúráját oly kegyetlenül semmisítették meg, hogy nyomait legnagyobb részt csak a véletlen, vagy a csákány és ásó hozhatja újra napfényre; azon száradóknak, amelyeknek szláv népei Tibiscum helyére Jupa-Zsuppa viskóit helyezték el.

Még mielőtt a Munte Mic-ra igyekező a szeléről leszáll, hogy gyalog vagy lóháton jusson céljához, a

Krisztus Jézus született...

Írta: BOROS BÉLA dr. teológiai tanár

Az évek egy napja sem kápija meg annyira az ember lelkét, mint a bethlehemi csillag-fényes karácsony. Legyen az ember hívő vagy hitetlen, jó vagy gonosz, kivétel nélkül megérint mindenkit ennek az ünnepnek titokzatos varázsa; s ha hangos szóval tiltakoznánk is ellene, lelkünk mélyén mégis beismerjük, hogy legalább egy röpké pillanatra gondoltunk rá, megérintette szívünket az öröm, s béke sejtése rezdült át rajtunk. Karácsony még azoknál is az öröm napja, akik máskor alig ünnepelek. Miért van ez így? Mi ennek az oka? Talán a karácsony-festés, vagy bethlehemi játék, angyalok, pásztorok, vagy az éjjeli mise? Vajon csak az-e, hogy e napon ajándékokat osztunk és kapunk? Hogy ilyenkor kedves régi dalokat énekelünk? Ezek lennének a titokzatos erő okozói? Nem! Mindezt csak visszhang és jelkép, ünnepi köntös, külső dísz csupán.

Karácsony varázsának sokkal mélyebb oka van. Olyan esemény, amely megváltoztatta a világ folyását, újjalakította a világ arculatát. Az emberi történelem vizualizációjává lett, melyhez hasonló csak a világ teremtése volt: az emberiség Megváltójának, Krisztusnak születése. Megszületett Ő, akit olyannyira vártak évezredek, aki nélkül a bűnből szilárd ember soha sem tudott volna felemelkedni a tisztalevegőjű életsíkba; aki a várva-várt világosságot hozta meg a halál árnyéka tartományában lakóknak; aki elhozta az életet fakasztó és erőt sugárzó szeretetet, amely vadakból szelideket alakít, bős párdúcokból bárányt, gyilkosokból karitász-angyalokat, önző hódítókból áldástosztó apostolokat és a gyengékből erőt, hősi türot, S Ő elhozta az annyira hiányzott és mindig kívánt békét.

Krisztusnak megszületése, a világ Világosságának, az örök Szeretetnek, a béke Fejedelmének földre-jötte sugározza ki magából azt a titokzatos erőt, amely mindenkit megérint; amely előre megsejtette jöttét az ókori pogány világgal, és eljötté után megérint minden lelket. Engedjük, hogy a mi lelkünket ninél erősebben megfogja karácsonyi varázsa és minél közelebb emeljen fel az isteni Kisdedhez. Mert a mai ember elcsigázott lelkének jobban szüksége van erre, mint bármikor is valaha! A fenyegető nagy sötétség közepette fény, világosság kell nekünk, hogy megtaláljuk a mai világégés chaosából a kivezető utat; s a világ világosságát: Krisztus! Ahol ez a fény kialszik, ott fekete sötétség támad; ott csak imbolgóló lidércfények gyulnak fel s a sötétségben botorkálókat a feneketlen ingoványba csalják. Pedig mily kétségbeesztő az élet sötét útján járni! Ki gyujt itt világot? — Sokan próbáltak már világosságot gyujtani, de hamarosan füstölögő kanócá váltak. Egyedül

hegy lábánál érdekes őrtorony-rom köti le figyelmét. Erről már bizonyára olvasott. Hiszen tavaly karácsonykor jelent meg Schiff Béla nagyszerű könyve: „Régi idők, régi emberek”, amelyben részletesen ismerteti az „Ovid-torony”-hoz fűződő legendát. Hát bizony, ebben a toronyban sohasem lakott Ovidius, a nevezetes római költő. Ő nem itt, hanem a Fekete-tenger partján, Tomiban, száz évvel Traianus hódítása előtt írta többek között azokat a sorait is, amelyeket a Munte-Mic szerelmesei is megszívlelhetnek: Ponce eris felix, multes numerabis amicos: Tempora si fuerint nubila, solus eris.

Mert örök igazság: amíg boldog leszesz, sok barátot számlálsz, de amikor beborul feletted az ég, egyedül maradsz.

Igazat adunk Schiff Bélának, aki a bánági történetirők nyomán azt tartja, hogy e tornyot a XVI-ik század közepén Petrovics Péter temesi gróf és karánsebesi bán építtette, hogy ebből is tüzzelzessel értesítést adhassanak, ha az ellenség közeleg.

Ha kirándulunk a Munte Mic hófedte csúcsára ért, lent a mélyben láthatja a Bisztra völgyét is és ennek folytatását, azt a szorost, amely a Bánáságot Erdélytől választja el: a Vaskaput. Ez a hely is történeti emlékekkel teli. Sokszor harcoltak itt Erdélyért. 1442-ben Hunyadi János is itt vívta egyik legnagyobb csatáját a törökökkel.

De a hazatérő sportkedvelő talán felteheti a kérdést: miről nevezetes a Munte Mic-hez olyan közel eső város: Caransebes-Karánsebes?

Mi e város több nevezetességét is ismerjük, különösen az elmúlt századokból, de ezekről a Munte Mic husvéti látogatóinak adunk majd beszámolót. Most még csak ennyit:

A Munte Mic lábánál megtört Decebal hatalma, megsemmisült az ide juttatott római kultúra, elporladtak az elesett törökök csontjai, de megmaradt, amiért Hunyadi János vívta csatát. A lenyugó nap sugaraitól ott fénylik a Munte Mic legtetőjén az 1942. év előtt született jele: — a kereszt

csak karácsony éjtszakájának tüze értékes, mert Krisztustól árad. Az Ő fénye nemcsak a földi életbe hoz világot, de átvilágít a jövőbe is. Aki őt követi, nem jár sötétségben. — Napfény után vágyó-dunk, ám jöjjünk Krisztushoz, merítsünk karácsony éjtszakájának fényéből, teijék meg vele lelkünk!

Népek, nemzetek, az egész világ életét, világító napfénye: Krisztus, a bethlehemi Kisded!

Az ember szeretetre van teremtve, szeretet után vágyódik szüntelen. De nemcsak az egyén életének egyik legfontosabb tényezője, hanem az emberi közösség sem nélkülözheti a szeretetet. Rajta épül fel és lesz maradandó a békés, boldogító együttélés; mert a szeretet törli le a könnyet, emeli fel az elesettet, simítja el a nyomort s teszi napsugarrá a bosszút vilámló szemeket. De hol van a szeretet? Mintha éppen ez hiányoznék a legjobban a világból! A szeretetet nem is a világ adja; Krisztus hozta el a mindent legyőző szeretetet, mert Ő az örök szeretet!

Próféta írta oda a jászol fölé: „Hivatik az Ő neve Csodálatosnak, Tanácsadónak, Erős Istennek, a Jövendőség Atyjának, Békesség Fejedelmének!” Tehát a Gyermekek, aki ott fekszik a jászolban, a Béke Fejedelme! Az egész világ, minden nép és nemzet áhítozik a béke után; — s még sincsen béke. Mennyi könny és jászol, csak azért, hogy megtaláljuk a békét! Krisztus programja a béke; életfeladatául választotta: békét teremteni Isten és ember között, megbocsátani a vétet, elfeledni a megbántást, jövátenni az igazságtalanságot, testvérré tenni az ellenséget, kiölni a gyűlöletet, hirdetni minden időkön át a szeretetet, amelyről azt kívánja, hogy lángoljon, égjen, ez az igazi béke, Krisztus békéje.

Mindjárt földrelépésekor angyalajakkal hirdette a békét: „Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség a jóakarú embereknek!” Ha akarod a békét, — szól hozzánk a Kisded, — neked adom, nem kérek tőled mást, csak b e s ü l t e s, s z i n t e j ó a k a r a t o d a t. Mi ez a jóakarát? Isten akaratát teljesíteni minden téren és akkor megvalósul a béke; Isten dicsőségére élni és dolgozni, életünk középpontjába Isten állítani; ez valósítja meg Krisztus békéjét a földön.

Karácsony van, a bethlehemi Kisdedet ünnepelek. De ne csak külső csillagásban, hanem ünnepelek szí v ü n k m é l y é n igaz meggyőződéssel, mert Ő hozta és adja nekünk az életet, az örömet, a békét.

Életet fakasztó, örömet osztó, békét teremtő tudatként, soha el nem halványodó meggyőződésként éljen mindig szívünkben:

„Krisztus Jézus született” ...

KERESZTÉNY FRONTOT!

Ira: ARGAY GYÖRGY evangélikus püspök

Végigzengett a világon ismét Isten üzenete: „A földön béke és az emberekhez jóakarát!”

Sohasem hatott ez az ige időszerűtlenebbül, mint ma s nem volt ígéret reménytelenebb, mint ez. Nincs béke és nincs jóakarát! Csak a vágyódás van meg utána, mely minden nappal erősebb lesz. Ezért környörgünk templomainkban és erre gondolunk, ha valamely nagyon szép akarunk elképzelni.

Sajnos, a világ dolgai nem a mi óhajtásaink szerint igazodnak. Más akarat irányítja folyásukat s mi azt meg nem változtathatjuk. Egyet azonban mindenképp megtehetünk. Azt hogy béke és jóakarát legyen otthon, a portánkon, az utcán, a munkahelyünkön, társadalmi életünkben és népi közösségünkben. Ha meg odakint a nagy világban, ahol a harc és az engedhetetlen erőszak fűti a lelkeket, legalább itt bent a mi szűkebb életkörülnkben legyen béke és jóakarát, szeretet és jóakarát. Legalább itt ne legyen ékverés, bántás és gyűlölethintés azok között, akik Isten rendelése szerint egységbe tartoznak.

Ezt a békességet Isten egészen a mi kezünkbe adta. Mindenki külön-külön hordozza érte a felelősséget.

Minél kisebb és egyenlőbb egy közösség, annál inkább van szüksége rá. A kevesek és kicsinyek csak közös erővel és nagy összetartással tudnak valamit elkövetni. Naponta tanulni vagyunk, hogy az ellenséges propaganda mekkora erőfeszítéseket tesz a belső front megbontására. A legrosszabb recept a halálos csapásra. A nagy élet-halálharcot az veszíti el, aki előbb null szét belsejében. Amíg egy nép belsejében egy és teljesen összeforrott tömb, azt nem lehet megsemmisíteni.

Nekünk más népekkel szemben megvan az a hátrányunk, hogy vallásilag nem vagyunk egységesek. A két nagy életformáló erő: a nemzeti és a vallási, nem fedi egymást. Céltalan ezen sopánkodni, vagy ennek az okait kutatni. Így van és ezzel a helyzettel számolnom kell, mint megmászhatatlan ténynek. Tudomásul kell vennem, hogy vannak katolikus, református, unitárius s talán még más vallású fajtáim, akik azért éppen jó magyarok, mint amilyenek én tartom magam.

Ez a vallási tagoltság egymagában még nem is jelent bajt. Végzetes szerencsétlenséggé csak akkor válik, ha az embert nem az ő belső egyenlő értéke, hanem vallási hovatartozandósága szerint ítéli meg. Ha valaki silányabb, alávalóbb, alkalmatlanabb csak azért, mert egy bizonyos felekezethez tartozik.

Ez jelenti a felekezeti türelmetlenséget és torzsalkodást. Jelenti egy népek a belső, lelki meghasonlást és a legteljesebb szétesést. Reménytelen válság ez mindég, mert folyton örök, nagy eszményekből táplálkozik s fanatizmusában odáig fejlődhetik, hogy Istennek tetsző dolgot vél elkövetni, amikor más meggyőződésű és hitű embertársát halálra adja.

Érthető, hogy minden nép teljes erejével védekezik a vallás ezen megbontó erőivel szemben. Sorsdöntő időkben, amikor a belső egység egyenesen élet-halál kérdéssé válik, ez a védekezés egyenesen vallás-ellenessé válhat s véres üldözésekben robbanhat ki. Ennek példáját látjuk a bolsevista Oroszországban, hol az állam a vallást halálra ítélte s azt minden eszközzel irtja, mert a maga céljai számára ártalmasnak látja.

Ha ez volna a mi népünk sorsa is!

Megborzadok ez előtt az eshetőség előtt. Megsemmisítő módon érzem azt a nagy felelősséget, amit mint egyházi hordozók. Nem járultam-e én is hozzá népem lelki meghasonlásához? Nem vertem-e ékeket testvér és testvér közé, amikor acélpánttal kellene egymáshoz fűzni őket?!

Szeretnék ezzel az irásommal messzelátászó lármát gyújtani. Felriasztani minden felelős lelkiismeretűt. Ébredjen mindenki tudatára annak a nemzeti veszedelemnek, amit egy könnyelműen kijelentett szó, vagy lelkiismeretlenül gyakorolt kritika népünk számára jelenthet. Felidézheti köztünk a legreménytelenebb harcot: a vallási és felekezeti torzsalkodást.

En népemnek csak ettől a szerencsétlenségtől félek. Ennek élébe vágunk még most, amikor a legrosszabb harmóniában és a legideálisabb testvéri közösségben élünk egymással, mert ha valahol fellobbant a tűz, késő már az oltás. Ezt a tüzet emberi erő ki nem olthatja többé!

Az idők féltreérthetetlen jelei mind sürgetőbb szóval intenek erre. Ne áltassuk magunkat. A fellángolt offenzívák mellett, melyek a frontokat döngetik, megindult csendben, észrevétlenül egy másik offenzíva is: az istentelenek fanatikus harca a hívők ellen. És pedig nem a kereszténységnek egyik, vagy másik formája ellen, hanem annak ősi, kétezeresztendősi fundamentumai és egész léte ellen. A nagy orosz őrvonásban a hitetlenek nemcsak az ortodox templomokat gyalázták meg, hanem minden keresztény templomot. Nemcsak az ortodox papokat állították a gépfegyve-

rek csővei elé, vagy küldték Szibériába, hanem valamennyi keresztény lelkipásztort. Nem volt különbség közöttük, hogy vet-e keresztet, vagy sem, térdelve, vagy állva imádkozik-e, hitből akar-e üdvözölni, vagy jócselekedetből, járt-e bucsura, vagy sem, Mártíromságra jutott egyformán mindenki, aki nem tagadta meg a Krisztust!

Csodálatos valami! Ezek az oroszországi keresztény üldözések mutatták meg a világnak a keresztény egységét. Hogy mi a lényeg és mi a másodrendű. Hogy Krisztus a lényeg és másodrendű a szertartás. Sorstestvér lett a nagy orosz pokolban mindenki, aki egyszer a Krisztus volt, bármily módon tisztelte is őt.

Szomorú és szegényelni való, hogy erre a hitetlenek kellett megtanítsanak minket, hogy mi azt magunktól nem láttuk meg és nem jöttünk rá! Nem láttuk meg egymás arcán azt a sok közös vonást, amelyért egyformán gyűlölnék a hitetlenek, legyünk bár evangélikusok, katolikusok, vagy reformátusok. Hogy nem láttuk meg azt a sok közös kincsét, ami valamennyiünknek egyformán szent és drága s amelyért egyformán készek vagyunk vértanúságot vállalni, legyünk bár protestánsok vagy katolikusok.

Ime, mi hívők, Krisztus megváltott és megszentelt nepe itt és ott, mi már rég egy fronton állunk és egy zászló alatt kiüzdünk. Csak ez eddig nem volt világos előttünk. Most kezdünk ennek a tudatára ébredni. Tőlünk nem is kell féltene senkinek sem népünk egységét, mert mi testvéreként nézünk egymásra. Mi örvendünk, ha találkoznak egymással és boldogok vagyunk, ha valamivel szolgálhatunk egymásnak. Nekünk minden templom istenháza és megszentelt hely, ahol egyszer Krisztus nevét kiejtik és minden szó istenigéje, mely a Krisztusról szól, mindegy, hogy melyik templomban hangzik el és hogy az Ur kit választott bizonyoságtevőjéül. Mi a hittanórákon nem azt mutatjuk meg gyermekeinknek, ami elválaszt testvéreinktől, hanem ami közös szent kincsünk és ami összeköt velük. Hiszen a Krisztus számára leendő frontárcosokat nevelünk, tudják meg tehát jó korán, hogy nem állnak egyedül, hanem jobbról is és balról is sok millió testvér sorakozik melléjük, kinek szintén Krisztus az Ur és Királya. Nem tesszük neveléséssé azt, ami másnak szent, amin lelke minden szeretetével csüng, mert azzal lerontom azt is, ami nekem szent és ha csak egy kavicsot is kiveszek a közös falból, gyengitem annak az ellentálló erejét. Mi csak egyetlen egy ellenséget ismerünk: azt, aki nem szereti az Ur Jézus Krisztust. Erre Szent Pállal mi is azt mondjuk, hogy legyen átkozott! Maran atha! (I. Korinthusi levél 16,22.)

Népünk egységét éppen a hitetlenektől kell féltanunk. Sajnos, van mindenütt elég belőlük. Ezekkel szemben kell megteremtünk az egységes, tömör keresztény frontot, mely minden békebonító kísérletet betonfalként azonnal elszigetel és lehetetlenné tesz.

Ehhez nem kell semmi külső szervezkedés, konferenciák, megbeszélések, közös vezetés, vagy más furmaságok. Ez teljesen belső, lelki folyamat. A Krisztusban való hit önmagától, minden parancs, vagy külső kényszer nélkül megteremt. Ahol ez a hit pedig hiányzik, ott még halálbüntetéssel sem lehet megvalósítani.

A Krisztusban igazán hívő emberek között önmagától áll elő valami szent összetartozás, a testvéri megértés és jó szomszédi viszony a közös front egyes csapatostestei között. Magától értetődő lesz az egymás megbecsülése és őszinte tiszteletadás mindazzal szemben, ami a másoknak szent és drága. Természetes dolog lesz az egymásnak való segítségnyújtás s őszinte az öröm, ha valakinek sikerült valami, hiszen csak egy cél van: a Krisztus országának a szolgálata. Lehetetlen lesz az apró féltékenység és a kicsinyes irigykedés, mert a jó munkához, a Krisztus ügyéhez mindenki odaáll örömmel, bárki is kezdte azt és bárki lelkesíti az érdekében. Megszűnik a régi sérelmek emlegetése, a sebek mutogatása, melyekért nem az Egyház, hanem az idők szelleme a felelős és megszűnik az olvasó lélekhalászás, mert nekem kedvesebb egy hívő katolikus, mint egy hitetlen evangélikus.

Igen, hittel vallom és meggyőződéssel hirdetem, hogy az igazán hívő emberek a béke és jóakarát erős őrzői és nem a vallásiilag közömbösek. És amikor most népem jövője és boldogulása érdekében egységes keresztény front után kiáltok, kiáltás ez a hívő emberek után. Lelkipásztorok, vezetők és hívek, legyenek öntudatos és jó keresztények, a Krisztus bátor és egyenes megvallói!

Igy lesz béke és jóakarát.

Horváth Jenő verseiből:

VILÁG VÁNDORA VOLTAM

Hogy' szerettem utazni!
Világ vándora voltam,
szomjas két szemmel hét országban
és sokat kóboroltam.

Most egy varázs van: elég
két szemnek másik kettő
s elég, ha apró kezek-lábak
vallamon kóborolnak
szembe nézve látják
a földhözragadt csodáját:
szomjgőz őnmagukat.

Ma, egy varázs van: otthon!

Virágzó rozsabokron
szikrázva ég a nap
s ahogy fejem lehajtom,
mind-mind rám-hullanak
a szirmok, sugarak.

(Ajud-Nagyenyed)

IDEGENBEN

Szemed, az most is itt sugárl:
minden mosolyon, árnyon át;
rám-villan, utána-fordulok
s tűnődve járom idegen
kövek idegen lábnyomát.

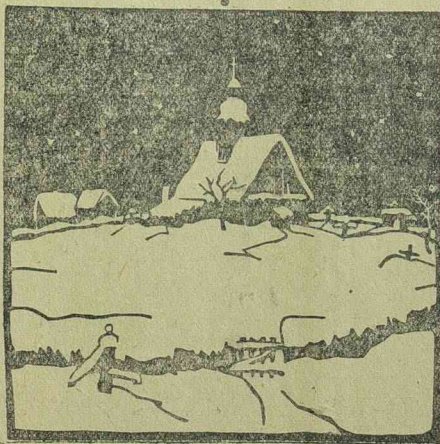
Arccod, e hamvas, égő felhő,
mint otthon, ugy simul felém,
ha betűk tavából felmerül
tekintetem és messze-száll,
ahol fogan a költemény.

Kacagsz. Ilyen volt legelőször:
csilingelt, pergő gyöngyvirág
és így kísér végtelenbe el;
a hangod — életritmusom,
szépséged — ez a nagyvilág.

Kezed nem tudott elbocsátani:
nincs távol és nincs tegnapi —
szívünk csengő, fiatal ércét
bonthatatlan egy-haranggá
ötözte össze valaki.

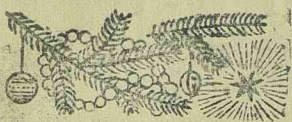
Velem vagy, bárhol jársz, a lelkem
örök közelben hallgat, lát...
S nem tudom, mért rezzenek össze,
mit várok mégis mindig úgy,
ha nyitják szobám ajtaját.

(Basel)

ÁRVÁINKÉRT

Nagy Ferenc református püspökhelyettes pásztorlevele az árvák ügyében

Karácsonyi levél

Kedves Szerkesztő Ur!

Nagy-nagy, boldog karácsonyi örömmel mondom el Önnek, hogy találkoztam Krisztussal. Nem költemény, nem képzelet, nem mese és nem legenda, amit írok, hanem valóság. Szegény, szomorú életünkben az egyetlen vigasztaló valóság.

Advent utján, mikor várjuk, hisszük, hogy közel felénk, elindultam elébe, bizonyos hittel, hogy találkozom Krisztussal.

Krisztust kereső utamon egy háztulajdonoshoz nyitottam be. Jól kereső, kelts jövedelmű, gyermektelen férfi. Lakója özvegy asszony, aki szerény nyugdíjából másokat is segít és eltart. Reménykedve várta nyugdíja emelését, hogy vele kissé könnyebbüljön sorsa és mikor megtapta, a házigazda nyomban fel-emelte lakbérét. — Itt nem találkoztam Krisztussal.

Szegény, félig vak öreg ember jön be hozzám, siránkozó hangon tanácsot, vigasztalást kérve. Fáradtan ül le, fogatlan nyelvvel alánát majszol és keservesen panaszolja, hogy napok óta nem jutott kenyérhez. Ugy érezték, hogy Jézus jár itt és hallottam hangját: „viamit egyél eszelekedés az én atyámfiai közül, úgy tekintem, mintha velem eszelekednétek.” — Mindent nap: tanácsot, kenyeret, pénzt, meleg ruhát — és egy félóra múlva meggyőződtem róla, hogy félrevezettél, megcsalt, házudott. — Most sem találkoztam Krisztussal.

Aztán jött egy másik szegény. Jól ismerem, néhányszor már fogogtatott nálam, nagy szükségében segítséget, támogatást kérve. Csak nemrég is gondokkal terheltel áldott előttem. Azt hittem, hogy most is így jön és most is kérsz a célja. És szólt:

— A szegények részére hoztam egy kis adományt karácsonyra. En is kaptam, amikor szükségben voltam, de most nekem is van, tessék másnak adni, akinek nincs.

Az arcán öröm sugárzott s utána fény gyűlt a szívében, mely beragyogta a szobámat: találkoztam Krisztussal.

Szegény, nagybeteg asszonyhoz mentem az Ur testének szent jegyeivel. Láttam, hogy még sokat fog szenvedni és betegségből nincs gyógyulás a földön. Mellette levő gyári munkás leánya szeméből kiolvastam a lemondást s a naponként vasó állandó buszokodást. Mikor kikísért, vigasztalni igyekeztem. És ő pénzt nyújtott felém:

— Tessék a szegény gyermekek ruhájára fordítani. En is kaptam egy ruhát, mikor kis iskolás leány voltam.

Ez volt a legelső, nagy összegeknél sokkal több adomány erre a célra. És bent a beteg szobájában nagy csöndesség támadt, ajtán elhalt a szenvedés szüntelen jajos sóhaja. Egy áldott kéz simított végig a szívén, elcsitult fájdalma. Szózatot hallottam: „Ruhátlan voltam és felruháztatok” — és találkoztam Krisztussal.

Nyugdíjas uriaszony keresett fel, aki sok könnyullatás közt élte utóbbi éveit, nehéz helyzetben a régi polgári jólétet sokszor visszasírva. Csak a napokban jutott hozzá régen várt, kissé jelentősebb összegű nyugdíjához és most ennek egy tisztes hányadát hozta el a szegények és a templom részére.

— Régi vágyam ez már és boldog vagyok, hogy Isten megsegített és valóra váltattam.

Aztán sietve távozott. De amint ment, úgy láttam, hogy szép ezüst haját fényesség övezte és úgy érezték, hogy találkoztam Krisztussal.

Szorgalmas, derék házaspár egyetlen gyermekét, kedves leányát, vesztette el az ifjuság viruló tavaszán. Velük vérteti a szívem és aggódva remegtem érettük, nagyon megpróbált hitükért: nem fog-e megrendülni, egészen összetörni a retentő fájdalomban? És azóta többször felkeresnek és adják adományukat szegényeknek, gyermekeknek, egyháznak hitből, hiálkodás nélkül. Pilláinkon ott rezeg még a könny, fátyolos lesz a szemük, a hangjuk, ha róla beszélünk, de a hitük egyre erősödik és mindjobban megvigasztalódnak, mert találkoztak és általuk én is találkoztam Krisztussal.

Találkozhatunk Vele mindnyájan, mert Krisztus ma is itt jár és eljön hozzánk. Krisztus mindenütt ott jár, ahol hit és jóság van és ahol hit és jóság van, ott Krisztus jár mindig és mindenütt. Találkozhatunk Vele ma is és mindenkor. Duljanak bár borzalmas háborúk, vessen lángot a fékevesztett gyűlölet: hit és jóság mindig lesz a szívekben, mert Krisztus örök. Ez a mi jelenlétünk szegény, szomorú életünk legnagyobb vigasztalása.

Ezzel a bizonyos hittel kívánom, Kedves Szerkesztő Ur, hogy Ön is találkozzék Krisztussal és ezzel kívánom Önnek és minden olvasójának áldott és üdvösséges karácsonyi ünnepeket.

Öszinte tisztelője:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Testvéreim!

„Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Ur Jézus Krisztustól.”

Évek hosszú sora óta ezen a délelőttön a karácsonyi Evangélium hirdetésével kapcsolatosan, vagy azután az erdélyi református templomok szószékéről elhangzott egy pásztorlevél, kereste a szíveket és zörgetett rajtuk Annak nevében, Aki által nyilvánvalóvá lett az Isten szeretete, és azoknak érdekében, — akiknek gondozását, védelmét, felnevelését — felelősséggel teljes és súlyos, de boldog és áldott teherként helyezte vállunkra. Az, Aki nek bősége előtt hódolatot s áldozattal áldozunk ma is. Isten kegyelméből — az elmúlt évekhez hasonlóan fordulok Hozzátok — Testvéreim — most is e „Pásztorlevéllel!” Csak a szóköntös az enyém, melyben a levél napvilágot lát. Számomra boldogító kegyelmi ajándék, hogy az Ur Isten elfogadta tőlem és megengedte nekem, hogy amit Ő mond, az én tolmácsolhassam, amit Ő kér, annak én lehessen kifejezője, amit Ő parancsológát követel — azt én ühessen oda a szívetekhez! Amit ma — karácsony 2. napján — Ő mond, Ő kér, Ő követel tőletek és minden Transilvania-i kálmínista magyar lélektől, ez: vegyétek ölbe, lélekben csókoljátok meg az árva magyar csemeték seregét és rakjátok tele az ő karácsonyfájukat a ti gondozó, védő, megmentő szereteteknek — számukra életet jelentő — ajándékaival! Égjen ugy a szeretetek lángja, „mint pásztor tűz ég ősi éjszakákon, messziről lobogva tenger pusztaságon.” Legyen fénylő ugy és szikrázzék az áldozatos szeretet tüzfényében a szívetek egy-egy árván, mint a csillag a sötét betlehem mezők felett, hogy reátok ismerjenek földi és égi seregek és lássák meg, hogy ti Krisztus seregének igaz tagjai, hódolói, tisztességtevői vagytok.

Legyen fénylő a szívetek lobogjon a láng, mint „mondó-tűzek”, a hegycsucsonk! S amíg az áhitat mennyei harmatként reátelepnek szívetekre — buzogjanak fel bennetek az áldozatos szeretet elrejtett csodaforrásai, hogy zuhataggyá válva vigyék, sorordják ajándékaikat apró, de drága csónakjait a kis árva halászok révje: Szászvárosi Arvaházunk felé!...

Alig egy pár hete — három boldog napot töltöttem ezen szeretetintézményünk falai között, ahol 42 árva és 12 környékbeli kis testvérünk él, tanul — fejlődik. Gondoskodó, melengető, védő szeretet veszi körül őket — ezeket a „fészekből kiesett kicsinyeinket...” Az alázatosan, hittel, hűséggel szolgáló pásztorpár, diakonissza-testvér és segédszemélyzet áldott gondozása alatt nőnek Anyaszentgyházunk árva-kertjének ezek a kis palántái! Voltam velük, szóltam hozzájuk esti áhitaton, — csengőn szállt fel ajkukról a Hozsánna: „Ameddig Jézus él, ameddig Ő segél, nem bánthat gond és félelem, Ő van mindig velem” — és figyelő lélekkel hallgatták az Igét és imádkoztak velem. Voltam velük az iskolában, ahol buzgó nevelők vértették fel lelküket ismerettel és hittel — igaz, mert krisztusi tudománnyal. Voltam velük ebéd idején a megterített asztal mellett s mosolyogva néztem azt a józsi falatozást, ahogyan ették „mindennapi kenyereiket.” Meglátogattam internátusukat, ahol csöndesen álomra hajtják fejcsékeiket az ének után: „Maradj velem, már-már alkony fűd el — nő a homály, Uram, Te légy közel...” Megnéztem kamrájukat és boldog szívvel hallottam a mindenre gondos — tiszteletesszóny tolmácsolásából, hogy ami zöldség és konzervszerűleg eltett táplálék ott van elhelyezve, — azt az Arvaház kertjének kis földje termette — s a munkát — az árvák serege szolgáltatta!... Rend és tisztaság, gondosság testi és lelki tekintetben, mosoly az arcokon és a szívek mélyén: az élet illata tölti be az árvák hajlékát!... Mindez azért, mert a lélek — szolgál. S mert a lélek: élet! Egy darab drága hely, hol az élet munkásai — az élet kitejesedése érdekében — egy nap mint másnap, áldott türelemmel, igaz hűséggel — esendesen, kitartóan folytatják, töltik be a világ egyik legnehezebb hivatását: az életgondozás szolgálatát, a testi-lelki nevelést.

Nem kell mondanom nektek, hogy ennek a gondozó munkának anyagi feltételei is vannak. Hogy az árva gyermek arcán pirosodjék az élet rózsája, üte-

mesen dobogjon kis szíve, mosolytól gyuljon ki szemé, feltörjön ajkáról egy édes kacaj — ahhoz szükséges, hogy ne éhezzen, ne szomjúhozzék, meztelen ne legyen, orvossága legyen, ha beteg! Ki biztosítsa ezt számukra, ha nem te és én, a transilvania-i reformátusok serege?... Kinek a védelmére számíthatnak — ha nem az enyémre és tiédre?... Kié a délerdélyi árva kálmínista gyermek, ha nem az enyém és a tiéd?... Kinek fájna az, ha fonyadás, hervadás, pusztulás következnek be az árvák élet-kertjében?... Jaj! milyen végtelen volna reánk nézve földön és mennyben egyaránt, ha egyszer az a gyermek, — akinek ma bősége előtt állunk és aki mint itélő Király, egyszer majd megáll előtünk — így szólna hozzánk: „Távozzatok tőlem... mert éheztem, ennem nem adtatok; szomjúhoztam és nem adtatok innom; meztelen voltam és nem ruháztatok fel engem; beteg és fogoly voltam és nem látogattatok meg engem...” mert „nem cselekedtetek meg eggyel az én legkisebb atyámfiai közül!”

Testvéreim! Ehhez a szent életmentő munkához kéri a Ti segítségéteket, — kéri ebbe a szent életmentő munkába való önfeladást, boldog bekapcsolódástokat az én szívemen, — egyszerű szavamon át Krisztus, az élet-Király!... Aki bekapcsolódik ebbe a munkába — aki bebizonyítja, hogy tud szeretni, tud tékozlóvá és pazarlóvá válni a szeretet sugallta ajándékozásban, annak szó a királyi ígérete: „En élék és ti is élni fogtok!”...

„Békesség nektek és szeretet-hittel egybe az Atya Istentől és az Ur Jézus Krisztustól.” (Filip. 6. 23.)

Aiud, 1942. esztendő karácsonyában.

Atyafi szolgálat a Krisztusban:
NAGY FERENC, püspökhelyettes

MÁRIA

(Luk. II. 17., 19.)

Csicsija-csicsija, arany sugarom,
Szalmával puhított keményfa-jászol
Kínagasson lágyan az álon.

En ébren vigyázom halk pibegésem
S kémelem rezzenve a mély setéteit:
Gyötörnek bus balsejtések.

Ma nálunk jártnak keleti bölcsek,
Egy csillag vezette utjukon öke.
Tisztességet teini jöttek.

Aranyat, tömjént és mirhát adának
S úgy mondták: a népek már régen várnak
A népek királyának.

Ki eljön elvenni a föld bűnét,
— Ő, fiam! bimbószád édes nesztét,
Bár sohse váltna fel böles beszéd.

Maradnál mint szüléd: egy-egy ember.
Jóslások titka, kit nem kísér, nem ver
S holtáig Názáret rejt el.

— Aldozok kenetet, fűszerszám-plántát,
Makula nélküli esztendő bárányt,
Olajos zsemlyelisz-pászlát.

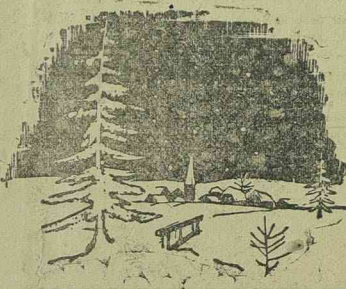
Vállalok szigorú börtölös törvényt,
— Nem adlak! Nem adlak, magzatom, önként!
Még duvad is védi kölykét.

Bujtatlak, amerre még maár sem járt,
Anyá! szívemmel — meg nem tilthatják —
Elállom végeted utját!

— De jaj nekem! ha meddön küzdök, esengek
S a könnyek, az álomok szívedre lelnék.
S mindenek sorra beteinek.

(Timisoara-Temesvár)

DRASKÓCZY ILMA

PROGRES cernaipar r.-t.

TIMISOARA IV., Spl. Tudor Vladimirescu 39.

Telefon 20-20. Cont. Ce. postal No. 85.094.

Alaptőke 10.000.000 lej.

Mercerizáló osztály, Gazirózó osztály,

Cérnázó osztály, Festőde, Fehéritőde

és összes nemzeti és eljárások.

Lerakat és cetaüzlet Timisoara III., Bulev. Carol 11.

Telefon 30-39. — Gyártunk és eladunk a háziipar részére szükséges összes cérna- és fonalárkat.

Még egy levél Ukrajnába

Kedves Jó Polina Filipowna Juriomenko Asszony!

Nem tudom — ki is tudhatna ilyesmit? —, hogy megtalálja-e Magát valaha is ez a levél. Talán nem is lényeges, hogy a kezéhez jusson, a fő, hogy én megírjam s legalább ezzel a csekélységgel rójjam le az én nagy tartozásomat. A levelet esetleg sohasem fogja megkapni, de amíg írom, szívemben tultuzog a hála. Feleségem, aki velem szemben ül, lépten-nyomon leteszi az okularist s a zsebkendőjét nyomkodja a szeméhez, pedig nem tudja, mit írok, csak azt, hogy ki-nek írok. S az ő szíve is megtelem Maga iránt sok-sok szeretettel, lelke áthajlik a nagy téren s megcsókolja a Maga kezét. Még az sem baj, ha maszatos is az a kéz.

Az írást talán sohasem fogja olvasni, Drága Jó Polina Asszony, de ha az alatt, amíg írok, Maga halk suhogást hall, aztán simogatást érez a haján és az arcán és a szívét hirtelen meleg fogja körül s egy ideig nem mer moccanni, mert az az érzése, hogy mindkét vállára gyöngéden ráborult valami, ami legvégénél is súlytalanabb, hatyupihénél is lágyabb s egész érthetetlenül egy villanásnyira észbe jutunk Magának mi ketten, akkor érdemes volt írni ezt a levelet. Mert az a suhogás, simogatás, melegség meg a többi különös tünet mind nem settenkedett volna Maga köré, ha Aradon egy egyszerű, ócska és tántafoltos tölgyasztal mellett két öreg szívben nem árad meg a szeretet s a fölösleges nem kel utra két fardát, de ilyesmire fáradhatatlan lélek szárnyán abba a Hutor-Mihajlowszkiji kis házba, melynek egyik szobájába a mi Ali fiunk volt beszállásolva négy és fél hónapig s amelyben most Maga üldögél s foltogtatja a kis Zinácska szakadozó ruháskáját. (Hogy ezek a fűz éves nagy lányok nem tudnak jobban vigyázni a holmijukra!)

Amióta Magától elment s keletebbre vonult a mi fiunk, bizonyára nem kapott többé hírt róla. Ilyenek ezek a gyerekek! Kifizetik a jótévediket aprópénzzel s akkor azt hiszik, hogy el van intézve a számádás. S a hiba az, hogy teljesen igazuk van. Mert mi azzal az aprópénzzel is beérjük s boldogok vagyunk vele. Látja, Magának is könny esillan meg a szemében s még Maga volt hála, amikor a fiunk bucsu közben ezt mondta: „Majd elmesélem az édesanyámnak, hogy Maga hogy gondozott engem.” Ugye, akkor is hirtelenül meleg szállt a szívére? Az anyai szeretet melege. Azért kérte meg a fiamat, hogy megcsókolhassa őt bucsuzól. Lehet, hogy a fiunk mosolyogva nyújtotta az arcát, az is lehet, hogy egy küssé, — ugy, hogy Maga ne vegye észre — elfintorította az orrát (ezt a saját anyjával is nem egyszer megtette, mert nem tartotta a komolyságával összeegyeztethetőnek, hogy az anyja nyakakodjék rajta, de tudja, Kedves Jó Polina Asszony, nekünk ketőnknek itt Aradon végtelenül jól esett az a csók. Minket boldoggá tett vele. Hiszen Maga végeredményben mégis csak orosz asszony, akinek minden férfihozzáértározója ellenünk harcol, talán a nők közül is többen, — az anyósát egészen bizonyosan nem ok nélkül akasztották föl — s Maga mégis jó volt a fiunkhoz, hozta neki a tejet, vaját, turót, almát, epret, takarította a szobáját, most a ruháját, gondozta őt.

Amikor betelepedett oda a maguk házába, ugy-e hogy kavargott Magában a riadalom, mely a halántékáig likített, a gyűlölet, amelyre ne riték. A gyanu, meg a sok híresztelt rémtett valamelyikétől való rettegés! S mindez néhány nap alatt elmúlt. Maga is meg az egész felu is kénytelen volt belátni, hogy ezek a mi fiaink nem fenevadok, hanem ember-séges emberek, akiknek szívük van, akik nem ragyogó arccal, hanem tűnődve állnak meg egy-egy romba dőlő ház mellett, amelyben azelőtt talán boldog élet folyt, akik szívesen segítenek ott, ahol lehet, akik nem felelőtlenül garázdálkodnak az erősebb jogán, hanem becsületesen megfizetik azt, amit kapnak s akik szeretik a trófát, gált, napsugarat és a jó embereket.

Az első napon még hogy dugdosta a Zinácskát a konyhában! Mert attól félt, hogy a mi fiunk lecsapja a fejét, hogy legyen mivel futballoznia. A második napon azonban, miután Maga szörnyű aggodalmak közt a kutra ment vízért, a mi fiunk mosolyogva kért egy bögrét a szepögő kislánytól s Zinácskának a természetes ösztön megsugta, hogy ez a jóképű, barátságosan néző katonabácsi nem lehet ördög, aki csak ropogásra sütte szereti a gyerekeket s most már ő is mosolyogva nyújtotta az ibriket. És aztán boldogan mutogatta Magának azt a tábla csokoládét, melyet a szívésségéért kapott. Harmadnap meg — hiába csóválta Maga rosszszalólag a fejét — a kis Zinácska bizony már kézen-fogva és táncoló léptekkel kísérte ki a kertkapuig a jó katonabácsit, a mi fiunkat s kitárt karral repült elébe, amikor visszajött. S Zinácska azon túl jobban szeretett a szobában tartózkodni, mint Maga mellett a konyhában. Igaz, hogy a mi fiunk mindig neki adta a csokoládéját. Pedig mi ismerjük őt: ő is tudja, mitől döglök a légy. Idézhaz nem egyszer volt egy darab csokoládé miatt a három fiu között tulajdonjogi

vita, mely egy hosszú, de célra sohasem vezető elméleti rüsszel kezdődött, majd — az én legnagyobb derülésemre — a megoldást hozó rövid gyakorlati rüsszel: egy parázs verekedéssel fejeződött be. (Csokoládé ráigcsálás közben aztán megjött a Zinácska beszélőkéje is. Elmagyarázta a falon függő fényképeket: „Ez az édesapám, ilyen volt, mielőtt elment volna a háborúba. Ez a nagyapám. Nem ismertem. Megfagyott a Kárpátokban az első világháborúban”. Erre a mi fiunk is kivette a tárcáját s megmutogatta a mi fényképeinket. A fényképeken én mindig a rövidebbet húzom. A sok ránc a homlokomon megriasztotta a kis Zinácskát s kijelentette, hogy én bizonyosan rossz ember vagyok, nem tudna engem szeretni. Ő csak a katonabácsit szereti. Lám, a jó szívek hamar egymásra találhatnak. Tudja, Polina Asszony, van egy nagy s mindennél hatalmasabb szövetség, mely kiterjed az egész világra s amelynek a tagjai bizonyos jelekből egymásra ismernek: a jó szívek világszövetsége. Ide tagul belépni, nem a mi tetszésünkől függ. De kötelezőleg és visszavonhatatlanul tagja a szövetségnek mindenki, akit jó szívvvel áldott (vagy vert) meg a sors keze. Így lett a Zinácska a mi fiunk pajtásává s így jutott Maga is oda, hogy különös gondnal vigyázzon a tejre, amikor neki forralja és hogy muszájjon kimennie az erdőszélre, amikor ott az eper érik s megszedjen egy csuprot az ő számára. És így jutott oda, hogy a bucsuzásnál kérte, hogy megcsókolhassa őt.

De tudja, Polina Asszony, a mi fiunk is erősen meg lehetett illetődve, amikor bucsuzott. Egészen rosszul mondtam az előbb, hogy aprópénzzel fizetett. Ösztönösen a legnagyobb tallért vágta ki, amikor azt mondta, hogy majd elmeséli az édesanyjának a Maga jóságát. Ösztönösen, mert neki csak homályos sejtésem lehet arról, de én meg tudom, hogy az ő édesanyja, ha valaki jót tesz a négy gyermeke valamelyikével, annak a testi-lelki jólétéért nem szűnik meg ostromolni a jó Istent s ha esetleg — a jó Isten más rendelkezése miatt — földi javait, könnyű életet, itteni tartós boldogságot vagy legalább nagyobb cukoradagokat nem is sikerül kivívnia a számára, azt minden-estre egészen bizonyosan kihareolja, hogy amikor majd megszokta az illető földi élte, hát a kiröppendő lelke elé a mennyországából bandériumban fognak ki-vonulni az angyalok.

Most már Magáért is megindult az egek ostroma. Nem tudom, hány ima, mennyi rózsafüzér és bójt

LÁTOGATÁS

A szívemet is magammal hozom,
kőszá álmok után most ej nem engedem.
A régi, régi komor oszlopok
finom sötétjét halkán szétszedem...
a multtal bahrál konceptekül játszó,
vagyakkal játszó két kezem.

Bent járok a boltíves szobákban
és megálltam már a kályha mellett,
de mindig — induló lépteimmel,
most kerestem azt a drága képet
s a csodálatos osztó asszony-arcról
lesimogatók néhány porzszemet.

A hajadat is megsimogatom
hűvös ujjakkal, esendesen,
de gondolkodó homlokhod előtt
hiába állok fázós-hidegen,
halled, hogy ver, hogy kiabál
kőborló, árva, rossz szívem.

Nézd, a két ruha van rajtam...
Költők szerették álom-bársonyát,
mesékből hoztam ezt a színt ide:
emlék volt... öröm... néha kacagás
és aztán... a cigaretták szürke
füstje szegény ruhámra szállt.

Nézd, a három láng felém lobog és
hajamra szórva mennyi gondolat...
De indulok! Már indulok tovább!
Messez megyek... Letélt a pillanat.
Kőborló szívem most újra elviszem... Oh,
ne nyisd fel hűnyt pillaidat,
hisz ilyenek vagyunk... Két örökké
váró, árva ember, aki mindig,
jaj, mindig egyedül marad.

(Ieruni-Radnót)

KABÓS ÉVA

esett már a Maga javára a serpenyőbe. Mert a fiunk visszakerült a haretérről s kérésünkre küldött egy nagy beszámolót az egész kiűnn töltött esztendőről. Ebből tudtuk meg, hogy négy és fél hónapig Maga pótolta minket a jóságos gondoskodásával.

Onnan azonban az egész esztendő alatt egyszer sem írt nekünk a fiunk. Füllentette csak Magának, hogy most megint nekünk ír. Legalább is a postás mindig tagadólag intett, valahányszor elment melletünk s mi egy évig naponta hiába lestük őt kérdő tekintettel. Maga megért minket. Maga sem kap levelet az urától egy éve, hisz Maga innen van, az ura meg tulnan.

Hányszor álmodtam én az alatt az egy év alatt azt, hogy a fiam nyugodtan alszik egy házban, az oroszok meg már körüvették a falut s ekkor a házi-asszony egy nagy konyhakéssel lapokodik a fiam felé, hogy a betörő oroszok előtt egy hőstettel dicsekedhessek! Nekem elállt a szívverésem, földbe gyökerezett a lábam, mintha minden porcikámba ólmot öntöttek volna, moccani sem tudtam, hogy segítségre siessenek a fiamnak és képtelen voltam kiáltani, hogy fölbresszem. Helyette fölbredtem én, dobogó szívvel, izzadtan, megkínözva s aztán reggelig nem tudtam behunyni a szememet. S látja, most a fiam leveléből megtudtam, hogy a maguk falujában is hányszor volt puskaaporos a levegő s hogy jó párszor be voltak kerítve, csak a konyhakéses némbor helyett volt mellette egy jóságos asszony, föltötte meg a jó Isten oltalmazó karja, amelyet az édesanyja imádkozott oda. Eg és föld kézfogása: két jó asszony és az Uristen. Hála legyen mind a hármuknak!

Es a nagy hála mellett mégis irigylem is Magát, Polina Asszony. Maga most a nyáron négy és fél hónapig látta a fiamat. Nem tudom, elhiszi-e nekem: én hat éve nem láttam őt. No, ne ijedjen meg. Nem azért nem láttam, mintha hat évvel ezélt meg vakultam volna s nem azért, mert tán börtönbe kerültem. Nem. Az ok egyszerűen a véletlenek sorozata. Olyan véletleneké, amelyeknek még a feleségem imádsága sem tud segíteni. Hát esztendő! Azt még Maga sem tudja megérteni, hogy ez milyen hosszú idő!

De most már én is bucsuzom. Köszönöm a tejet, vaját, turót, almát és epert, amelyet a fiam elé tett. Köszönöm, hogy tisztán tartotta a szobát s így a fiam hamar meg tudott szabadulni az elősdiéktől, melyeket előzőleg fölszedett, köszönöm azt a szarvas-háj kenőcsöt, amelyetől a télen lefagyott orra meggyógyult, köszönöm a sok állást a mosóteknő előtt, köszönöm minden, minden jóságát. Oh, ha én egyszer úgy betoppantathatnék Magukhoz! A Zinácskának anyai csokoládét vinnék, hogy attól eltűnének a homlokómra a ráncok s ő hozzám simulna, Magát meg — engem nem kellene kérnie erre — Magát meg bíz én egy, de úgy megölelném, hogy az angyalok ijedtekben tüstént megfujnák a riadót a bandérium számára.

Igy csak a kezét csokolom, Drága Jó Polina Asszony. Főleg ott, ahol kieserenedett vagy feldörzslődött a mosástól. A feleségem öleli, csókolja, de ezt a keveset is — alig tudja kimondani.

Arad, 1942 december hó.

Nagyigaz szeretettel köszönti a
maguk katonabácsijának atyja
FISCHER ALADÁR

Csiky Gergely születése 100. évfordulója alkalmával

Napjaink megrendítő eseményei között csak szerényen emelhetjük föl hangunkat, hogy megemlékezünk Csiky Gergelyről, kinek oly sokat köszön a magyar közönség s akiről időnek előtte feledkezett meg az utókor. Még csak egy félszázad mult el halála óta, még sokan élnek, akik gyönyörrel nézték végig mindig kedves darabjait s mégis mily kevesen vannak azok, akik nevénél többet tudnak róla! Pedig mást érdemelt ő. Nem csatlakozott olyan írói körhöz, amelynek tagjai hangos dobszóval hirdették saját, vagy társaik nagyságát; szerény, de annál áldásosabb munkát fejtett ki. Amikor most megemlékezem róla, szinte kísértésbe esem, hogy tulozzam érdekeit s ezzel mintegy kiegyenlísem azt a közönyt, amellyel ma már visszatekintenek alakjára. Elismerem, hogy Csiky Gergely nem volt lángész. Sokan mások sem voltak azok s a hír mégis fölvette őket szárnyaira s fölvitte a magasba, hogy dicsőségben ragyogjanak s fogadják a könnyen aratott tapsokat. A magyar színpadírásnak e szerény és termékeny munkására visszaemlékezni most, születésének 100. évfordulója alkalmával hálás kötelessége az utókor-nak.

„Határtalan örömmel jutalmazott meg az ég — írja dr. Csiky János, az aradmegyei Pankota község orvosa 1842-ben, — mert ekkor született első fiam Gergely, december 8.-án.” A család két év múlva Aradra költözött s a kis Csiky az aradi minorita atyák gimnáziumában végezte iskoláit. Itt értelmességével és nemes erkölcsével kezdettől fogva kitűnt. Az iskola bevezette őt a komoly munkába, de főleg itt fejlődik ki benne mély haza- és fajszeretete. Családi körülményei arra készítették, hogy olyan pályát válasszon, amelynek eléréséhez nem szorul a család támogatására. A papi pályára lépett, visszaszorítva magába minden érzelmét, amely másfelé vitte volna. Így került a timisoarai-temesvári római katolikus papi-növeldébe s élete első felében teljesen papi hivatásának élt. Az írói hajlam korán megnyilatkozott nála. Ismerjéik diákkori zsengeit, amelyek az önképzőkör termékeiből kerültek nyomda alá. Kisebbségi költemények ezek, vallásos, hazafias és szerelmi tartalmuak. A papban is minduntalan előtér az írói hajlam és hogy ezt kielégíthesse, teológiai műveket ír. Írói becsüvére azonban ezzel nem érhetette be s végre is odaterelődött, ahová igazi hivatása szólította. Író lett. Elkérült a fővárosba, tagja lett a Kisfaludy Társaságnak, majd az Akadémiának. Minthogy előjárói nem nézték jó szemmel világi tevékenységét, paptársai is megrótták, levette a papi köntöst, áttért az evangélikus vallásra és megnősült. De csak ruhát cserélt, lelke továbbra is a régi maradt. Soha bántó sort pap ellen nem írt. Egy-más után megjelenő darabjaival szinte évről-évre akadémiái jutalmat nyert, a nagyközönség pedig hálás tapsokkal fizette meg munkásságát. Gazdag írói tevékenységének eredménye 35 eredeti darab, 39 színmű-fordítás, regények, novellák és tárcák.

A magyar színműirodalom történetében fontos helyet tölt be. Megértette kora szavát s követve lelke sugallatát, a magyar társadalmi dráma és vígjáték felé fordult. Megvetette a modern magyar társadalmi dráma alapját, emelte a dráma technikáját, új alakokat vitt a színpadra, új világot varázsolt a néző elő, megragadta a legkényesebb korszerű társadalmi kérdéseket s az erkölcsi világlend törvényei szerint meg is oldotta. Sokaknak talán feltűnő, hogy műveiből hiányzik a hazafias hang, a nemzeties jelleg. E hiány nem fajszereteten mult, hanem részint a kor izlése változott meg, a nemzet már annyira megerősödött nyelvben, érzésben és gondolkodásban, hogy fölösleges volt a magyar érzés élesztgetése.

Érdekes jelenség, hogy éppen olyan ember vállalkozott kora társadalmának bemutatására, aki addig látszólag attól távol állott vagy legalább is annak körén kívül élt. Hiszen Csiky a papi cellából került bele a világ sodrába. De talán éppen ez a kivülállás tette alkalmassá arra, hogy jobban belelásson annak a társadalomnak az életébe, mely számára még új és idegen volt. A gyóntatószék bizonyára sokat tárt föl neki a világ bajaiból, őszinte megnyilatkozásokból nyerhetett bepillantást sok olyan problémába, amire

Pusztuló történelmi emlékek

(St) Stockholm, A. Karpow, a moszkai állami történelmi muzeum igazgatója írja a „Pravda”-ban: A XVII. század építészeti és művészeti emlékeinek gyűjteményei között első helyen áll az u. n. kis muzeum, az egykori „Trojckaja Nikitkacs” templom, amely az állami történelmi muzeum tulajdonképpeni fiókjáé. Sajnos az ó-orosz művészetnek ez a pompás emléke máris a biztos pusztulás útján van. A pompás kiképzésű toronyban és az épület első emeletén mindenféle nem odavaló emberek laknak. A Simon Usakow tanítványai által festett freskókat a korom és piszok a szó szoros értelmében leeszi. Az északi homlokzatnak építészeti szépségei rendkívül megszenvedték azokat a kísérleteket, amelyek az épület lakóházává való átalakítása közben végeztek. A „Vörös téren” lévő történelmi muzeum nem kevésbé szánalmas állapotban van. A muzeum különböző kamráiban óriási értékű gyűjtemények, világhírű emlékek egymásra hányva pordadnak. Sem rendes elraktározásra, sem kiállításukra szolgáló alkalmas hely nem áll rendelkezésre. Igen sok olyan helyiségben, ahol felbecsülhetetlen óragóságokat halmoztak fel az egyik serekban, a másikban már lakók tanyáznak, piszkos és bitvis petróleum-kályhák égnek naphosszat.

a társadalommal való együttélés nem adott volna neki alkalmat. Nem magában álló jelenség ez, hogy éppen pap tárja föl korának problémáit, hiszen a régi spanyol irodalom nagy drámái (Lope de Vega, Calderon) szintén papok voltak. Igaz, hogy azok viszont egy esalódásokban gazdag világi élet után öltöttek magukra a papi ruhát.

A világi életbe való bekapcsolódása erősen a realizmus felé terelte, egészséges ösztöne azonban végig megőrizte attól, hogy a naturalizmusba merüljön. Az élet valóságának megismerése, szemben

A karácsonyfa mellett az Allami Oszláv sorsjáték 184,850.000 lei

értékű ajándékait csak azok kaphatják meg, akik sorsjegyeikről idejében gondoskodnak.

A húzások január hó egész folyamán át tartanak.

Van már sorsjegye?

Az Allami Oszláv sorsjáték

ÓSREGI NÉPI KARÁCSONYI ÉNEK

Mosán ünnepelt egy szép rózsavirág,
Betlehemben kibambózott zoldág.
Akit úgy várt már az egész világ,
Király ember s méltóság.

Még sem talált szállást a városba,
Azért szorult hideg istállóba.
Városon kült a rideg pusztába,
Ökör s számár volt abba.

Szüz Mária keseregvén sorsán,
Szent Józseffel szent Fiát alutván,
Nyugszik szépen csak egy kevés szénán,
Siránkozik szent Fián.

Ó, én édes, kicsike lakócskám,
Szüzs tejemet szopott kis báránycskám,
Jó illatú teljes marintocskám,
Sorsom ne nézd, violám.

Bölcsöm volna, kiben látogatnálak.
Párnám volna, bétakargatnálak,
A hidegnek esimni nem hagynálak,
Szolgáinék mint uramnak.

De megbocsáss, hogy későn ismertünk,
Mert most hisszük, hogy született értünk.
Szüzs méhéből, ó édes reményünk,
Vedd kedvesen énekünk.

azzal az eszménnyel, amelyet a pap képzeletében megépített, nem tette azonban pesszimistává. Éles szeme meglátta a rutat, de tekintete főnnakadt a szépen is. Nem látja esunyábbnak a világot, mint amilyen valójában. A kérdések sokfélesége mellett alakjainak tarka serege vonul föl, akik a korszerű kérdésekről nem szónokolnak avagy vitatkoznak, hanem maga a cselekvény tárja föl a társadalmi eszmét, ezt öltözteti drámai formába s a dráma menete vezet a kérdést a megoldás felé.

Olyan alakokat vezetett a színpadra, melyek valóságos típusokká váltak. Alig van társadalmi osztály, amelynek egy-egy képviselőjét be nem mutatta volna. Alakjai mindenkor eredetiek, valamennyibe a szerző lehetett az életet. Szokása volt, hogy kedvelt színészeit valamelyikével vadászatra indult egy-egy sikerült alak fölmutatására. A zsákmányt azután közösen formálták. Csiky különben is kedvelte azt az eljárást, hogy alakjait kedves színészeire szabta. Nem egyszer az egész darabot azért írta, hogy vele alkalmat nyújtson egy színész különleges képességeinek az érvényesítésére. A ma is még tapsokat arató Nagymama keletkezéséről is az a hír járta, hogy egyenesen Friele Kornélia számára írta, aki annyiszor vitte diadalra darabjait a Nemzeti Színházban. De a szíriések is hálásak voltak a költőnek, tehát hol a költő tartozott hálával a színésznek a művészi alakításért, hol viszont a színész a költőnek a neki annyira megfelelő szerepért. E nemes versenynek azután hasznát látta a színpad, mely Csiky darabjaival és egy egyszerű színészgárda alakításaival eddig nem látott fénykorát élte. A nagyközönségnek pedig igazi műélvezetben lehetett része.

Csiky Gergely színműiről tevékenysége mindössze másfél évtizedre terjed. Ezt a rövid időt azonban annál bőségesebb termés jellemzi. Gyorsan dolgozott. A Nagymamát 12 nap alatt írta meg, s ugyanannyi ideig dolgozott a Vasemberen is. Bozóthy Márta 20 nap alatt készült el. Az 1885-i év termése pedig 7 eredeti darab és 2 fordítás. Mintha érezte volna, hogy földi pályája rövidre szabott, hiszen már 51 éves korában halt meg, 1891-ben.

Műveinek jórésze ma már a múlté. Azok a kérdések, amelyek Csiky társadalmi drámáiban foglalkoztatták, már idejüket multák; bizonyos, hogy a magyar színészet is, a drámairodalom is nagyot fejlődött azóta. A hálás utókor kötelessége azonban megemlékezni a magyar irodalom e szorgalmas munkásáról, aki éveken át eredeti magyar darabokkal tudta ellátni a Nemzeti Színházat s ezáltal is segítette visszaszorítani azt a mindinkább megnyilatkozó nemzetközi szellemet.

Dr. Berthe Nándor (Arad)

Knapp Sándor

modernül berendezett

kelmefestő és vegytisztító vállalata, Arad

Felvételi üzlet: Brätianu-utca 2-4, Minorita palota, Episcopul Radu-utca 10

VITA ZSIGMOND (Aind-Nagyenyed)

FÜLTÁMADT ÉRTEKEK

A magyar szellem útja az utolsó években újabb fordulathoz érkezett, mert olyan idők következtek, melyekben a nemzetnek egysége összefogva kellett fölkészülnie és szembenéznie az egész Európát fenyegető veszéllyel.

Annak idején voltak, akik kigunyolták ezt a lelki vizsgálatot, amit a semmittevést pálistóló egy helyben topogásnak, szellemi kérdőzések tekintettek, de a magyar szellem nem állott meg ennél a sokszor meddőnek látszó önvizsgálatnál. Az általános jellemvonásoknak az élet különböző területein való ismételt megábrázolása, az ősi nemzeti éretnyeknek, a nemzeti alkotó erőnek, valamint hibáinknak minduntalan felfedezése önmagában valóban nem sokat ér, de a kutatás mégsem volt felesleges időtöltés, mert lelkiismeretét ébresztett és elmélyedéshöz, multunk, értékünk teljesebb megértéséhez vezetett.

Magának az alkotó irodalomnak talán kedvezőtlen időszak az európai háború, de szerencsére annál kedvezőbb a lelki számadásnak, amely belső megtisztulást és a nehézségekkel való higgadt szembenézés eredményez. A szellem az élet útjait és értelmét mindig más és más formában, különböző utakon keresi, ezért nem akadhatunk meg azon, ha ma talán a hagyományos szépirodalmi formák jelentéktelenebbé váltak és helyettük mások fejlődtek ki. Hiszen például a regény népszerűsége nem is olyan régi a mi irodalmunkban és a küzdelmes korok mindig megtalálták a maguk irodalmi formáját, amelyen át az egész társadalomhoz lehetett szólni. A XVI. és XVII. század prédikátorai irodalmi alkotásaikon át a nép széles rétegeihez tudtak szólni, az Apáczai Csere János beszédei és Zrinyinek A török áfium ellen való orvossága ma is elevenebb mű, mint a kor összes költői alkotásai. A politikai röpirat, az emlékirat valamikor egy-egy korszak egész életfölfogását kifejezte és a legjelentősebb szellemformáló erő lehetett. Ezelőtt száz évvel Bölöni Farkasnak észak-amerikai utirajzát ugy olvasták, mint később a legpárhuzamosabb regényt és az 1850-es és 60-as évek gondolatvilága a költészetben kívül főleg az akkor kifejlődő magyar esszé-irodalomban szólalt meg.

A magyar szellem ma hagyományai felé fordul vissza, felfébrszti és ismét elevenné teszi őket, hogy tisztába jöjjön társadalmi összetételének hibáival, helyzetével,

európai sorsával, hivatásával. Az európai rendszerváltás és egy

új társadalmi eszmény

kialakulásának idején a magyar szellem önmaga felé fordul és a történelem változásain végigvonuló örök magyar törvényeket és feladatokat keresi. A magyar szellemet nem sodorta el sem a megrendült világ ideges kapkodása, sem szándékos elvakultsága és süketsége. Higgadt nyugalommal fásaszítja fel időt élő értékeit, melyek a jövő felé vezetnek.

A politizálásnak ma seho; sincs ideje, ezért vissza lehet térni az olvasáshoz.

A mult igazi értékei

felé fordulást leghamarább a könyvkiadók érzik meg és divatot formálnak belőle. Ezért jellemző a Singer és Wolfner cégnek pár évvel ezelőtt megindult történelmi életrajz-sorozata. Azóta bizonyára el is készült a Boesky, Bod Péter, Brassai Sámuel és más erdélyi nagyságok regényes életrajza, de kérdés, hogy az ilyen közönség-síktért kereső életrajzok szolgálják-e a történelmi igazságot.

A regényesség kedvéért a történelmi hűséget föladó regényírók munkáinál sokkal jelentősebbnek tartjuk azt, hogy a magyar történelmi esszé-irodalom is váratlanul gyors kivirágzásnak indult. A magyar irodalmi esszét tulajdonképpen

a Nyugat nemzedéke

teremtette meg, de csak a következő nemzedék vitte belé a magyar élet minden kérdését. Az irodalmi átalakulás és formazérk végre behatolt tudományos irodalmunkba és így ma végre áttekinthető, igazoltan érdekes képet kaphatunk a középkori magyar életből, a magyar nép küzdelmeiről, vagy művelődésünk más nevezetes mozzanatairól. A részletekért, vagy a magyarság lelki arcát ábrázoló munkáit ma már nagy összefoglaló művek egészítik ki. A Hóman-Szekfü Magyar története után most jelenik meg a Magyar Művelődéstörténet és hatalmas méretei után kelve egész kultúránk fogja majd bemutatni. A magyar olvasó így nyert meg majd tájékozódást életünk legjellemzőbb kérdésein kívül magában a magyar művelődésben.

Az első pár patkóscsizma

Irtá: FEKETE GYÖRGY (Aind-Nagyenyed)

Öt vagy hatéves koromban történt. A falu tréfaskeavü eszmadája, Ferenc bácsi, aki harangozó tevékenysége révén szavahihető ember volt, még idejekorán mértéket vett a lábamról, hogy karácsonyra elkészüljön vágyaimnak netovábbja, az első pár patkóscsizma.

— Édesanyám adta meg hozzá a szükséges utasításokat.

— Vigyázzon a szabásra, mert ennek a gyermeknek olyan ponkos lába van, hogy amíg a multkor a papucsá reperáltatni volt, a bátyja csizmáját semmilettekkppen nem tudtuk felerómetni a lábára.

— Aztán nehogy valami gyenge kérget tegyen. Nézze meg, ahány lábballije van, mind elnyomta a sarkát.

— Én nem tudom milyen eszömöte járása van. Bezzeg a bátyja, Mózi, az olyan peckesen jár, mint egy nagyleány, annak soha sem kell a sarkát reperáltatni.

— A sarkára pedig tegyen jó erős dufla patkót.

— De ugye magyarszárú csizmát csinál Ferenc bácsi, simuánan kétféle érdes, szurós harisnyájához.

— Az el is maradhat, — szót közbe eadesanyám, nem egész kénytelen — mozinak is naromszor varrtak: újól a zsinórt, meg a rozsat, oroké ot krajcarba kerult. Na még ezt is varrtam kell, meg a falu kaszaja sem gyoz meg. (Tiszesség ne essék, igaz, hogy a kasza encsereméketet óta mindig üres volt). Csinálja csak kerek szarral, még ugy se jár vele vizitába.

Az alkut s a fogadkozásokat Ferenc bácsi leöblintette egy pohár názi szilvörümmel s elnyomtatta egy darabka varjuvajjal és kakasfejjel süített rozskenyérről s ettől a pereltől ugy éreztem, hogy az ő kezébe van letéve az én karácsonyi boldogságom. Aztán elcsitett, hogy búszie tornyunkból a közeledő délut, a sáros jelzöt nem méltatlanul yiseió falumnak hírül adja.

Én lopva utána osontam s a kapunál elérzékenyült hangon sugtam oda:

— Ugye, Ferenc bácsi, a zsinórt s a rózsát nem felejtí el...? Az öreg hamisférsán hunyorított szeméből s szó nélkül fordult ki a kapun.

A szenvedélyes vadász nem várja egy a porkahavat, mint én vártam a karácsonyt. Ha Ferenc bácsival találkoztam az utcán, a kérdések özönével árasztottam el:

— Hozzáfogott-e?... Készül-e?... Mikor menjek utána?...

A játszópajtásom, Kovács Géza, aki apja foglalkozása révén jutott a vezeték nevéhez, — sőt, még a gondolt az én eljövendő patkóscsizmamra. Anélkül nek, a falu hagyományos postásának, mindennap elmondottam a nagy esetet. Ennélfogva érthető, ha karácsony felé már a verebek is az én készülő patkóscsizmámról csiripoltak. Ugyszólván patkóscsizmával keltem s patkóscsizmával fektüdtem.

Ezek után ki is gondolna arra, hogy Ferenc bácsi kalácsütő nagyszombat délutánján azzal a lesújtó hírrel fogadott, hogy minden igyekezete és éjjeljezése ellenére nincs kész a csizma. Sőt a nagyobb bizonyosság kedvéért, egy félig kész, csiriztől szagos csizmát tartott az orrom alá.

Mintha a menykő csapott volna belém. Szédülni kezdtem... forgott körülöttem a világ... torkomon akadt a keserűség. Könnyes szemmel rohantam ki a házból, alaposan berittyentve magam után a falkimösses ajtót.

Mint egy anyját vesztette hathetes borju, bünyögyve s... A kíváncsi kérdézősködőknek heves szepegéssel feleltem.

Amint otthon a kapun belül értem, egyszerre kiömlött belőlem a gyermeki szív nehezen visszafojtott felmérhetetlen keserűsége. Olyan leirhatatlan bögésbe fogtam mint egy vendégszereplő hőstenor. Az öreg, hűséges Bokrász rögvest szimpátia-tünetésbe fogott, az al- és felszomszédbeli házörző kuvaszok részvételével. Ugy hogy a házi kvartelt kezdett tühetelemmé válni s már a tavoiabbi kutyatársadalom tagjai is jeleztek csatlakozási szándékukat azzal, hogy hangosan a fogtak.

Irtózatos hangzavar keletkezett. Én vittem a primet, vigyazva arra, hogy a mindinkább erősödő kutyavonulás neogy elnyomja a hangomat.

Azonban édesanyam különben linom zenei értéke, ebből a rögtönzött hangversenyből noim bekövetkező tüzesetet és mas egyéb szerencsétlenséget sejtett. Hirtelen félbehagyta a hagyományos karácsonyünnepi törtött káposzta odakeszítését s szokatlantü hárreges arckifejezéssel jelent meg a tornác küszöbén.

Nem igen törődve az én mérhetetlen bánatommal, egy szót sejtető mozdulattal jelezte a mestergerendáról előkerült csipkeveszővel, a hangverseny fiválóját. De mivel a záróakkordok nem akartak elnémuini a nagyszombat fejében, a karmesteri pálcává előléptetett csipkevesző az én hátammal került közelebbi érintkezésbe, amit még a kapu hasadékan bekukucskáló Kovács Géza sem figyelte meg tölelem.

A feltornycsult lelkivihar csak nehezen, egész gyermektestemet meg-megrázó hangos szepegések között csillapított le.

Akkor este korán lefeküdtem. Ugy éreztem, oda van az egész karácsonyi reménységem. Nem érdekelt a faluvégi cigányok karácsonyesti szerenádjá sem, amely a paradicsomból és a bölcsőben fekvő kis Jézusról szólt.

Mielőtt elaludtam volna, még egyszer számbavettem a nap eseményeit s ugy rémlett, hogy a pokol lenekere kívánt berece bácsi, mintha olvasvalmit ünnelt volna, hogy itt, csak az angyaljáras segámit. Azonnal egy pótláságot rögtönöztem, amelyben még egyszer és utoljára szerepelt a patkóscsizma.

Aztán elaludtam...

Még reggeli félhomály derengett a szobában, amikor felébredtem. Azt hittem, álmodom... Kicsi ökleimmel teljes erőmből dörszöltem a szememet... Megbabonázott a látvány...

Ott állt előttem az asztalon egy pár magyarszárú kis patkóscsizma. A csizma szárából előkandikáló zölü fenyőág igazolta, hogy a háznál angyaljárás volt.

Magamról megfeledkezve, kitörő örömmel kaptam a csizmák után. Ujjongva körüláncoltam az asztalt, felvertem az egész házat. Édesen szoritottam arcomhoz a cseszragu, hideg csizmaszárakat s csak akkor vettem észre, hogy a csizmák almával, dióval és mákospatkóval vannak bélelve, amikor az ágy és a kanapéálja is angyalozta ajándékkal teit meg.

Hetedhértországban nem volt nálamnál boldogabb, amikor Ferenc bácsinak első harangozás után a terenyban diódamasan megmutathattam, hogy mit hozott nekem az angyal s nincs is szükségem arra a csizmára, amit ő csinál.

Ferenc bácsi egy szót sem szót, csak mosolyogva hunyorgatott. Én pedig határtalanul boldog voltam...

Azóta nagyon sok karácsony eltelt, de még soha olyan közel nem éreztem magam az Istenhez és nem énekeltém olyan szívhölfakadóan, mint akkor:

„Krisztus Urunknak áldott születésén,
Angyali ének zengett szent ünnepén.”

Szőnyeg-és butorszövet-gyár

megadurustas:

İM ŞOARA I., Bulev. Regele Ferdinand

BUCUREŞTI I., Str. Lipscani 26

ARAD, Bul. Regele Ferdinand 5

PETER HERZOG & Co.

Legnagyobb választékban
Szőnyegek — Butorszövetek
Függönyanyagok — Femplopszövetek
V aszkosvásznak — Linoleumok

Gyár Timişoara III., Calea Şauului 27 sz. alatt

Német és olasz csapatok Tuniziában kivetették az ellenséget szívosan védett hegyi állásaiból

A német vezéri főhadiszállásnak szerdán délben kiadott legújabb jelentése szerint német páncélos csapatok Terektől északra, miután véresen visszaverték az ellenséges támadásokat, a hátráló ellenség nyomában maradtak és több mint négyszáz foglyot ejtettek, továbbá felgyújtottak egy páncélvonatot.

A Volga és Don között a szovjet megismételt eredménytelen támadásai során nagy veszteségeket szenvedtek.

A Don középső folyása mentén a súlyos harcok tovább tartanak. Voronezsánál a német csapatok a befagyott folyón át behatoltak az ellenséges állásokba és számos fedezéket szétromboltak. A legénységet megsemmisítették vagy foglyul ejtették, az ellenség ellentámadásait részben már a készenléti állásban szétverték.

A középső és északi frontszakaszon helyi jelentőségű harcok voltak, továbbá felderítő és rohamcsapattevékenység folyt. Velikij Luki támaszpont ellen intézett támadások a német legénység hősiességét magasztalásán megihusultak.

Libiában ellenséges rohamcsapatokat megsemmisítettek. Tuniziában német és olasz harci csapatok kivetették az ellenséget szívosan védett hegyi állásaiból, nagyszámu foglyot és zsákmányt ejtettek, egy ellenséges lovas-századot felmorzsoláltak. Bougie-től keletre német harci repülőgépek bombákkal felgyújtottak két szállító hajót, közöttük egy 12—15.000 tonnás személyszállító hajót. Romboló repülőgépek bombatalálatot értek el egy ellenséges buvárnaszádon, amelynek elvesztésével számolni lehet. Éjszaka Bone kikötői berendezéseit és egy repülő-támaszpontot Algériában bombáztak.

Magánosan repülő brit repülőgépek nappal és éjszaka eredménytelen zavaró támadást intéztek az északnyugati német terület ellen. Ezenközben két, a francia partok mentén pedig egy angol gépet lelőttek.

Anglia déli részén német harci repülőgépek nappal több helysére robbanó és gyújtó bombákat dobáltak. December 17-én Bordeauxnál egy angol romboló csapatot, még megbízatásának végrehajtása előtt, haragra kényszerítettek és megsemmisítették.

NÖVEKVŐ BOLSEVISTA VESZÉLY

Vichy (NTI). Vichy hivatalos körök újból nyomtatékosan rámutatnak a bolsevista veszélyre és megállapítják, hogy az fenyegetőbb, mint valaha. Ha az angolszások kénytelenek voltak megengedni Észak-Afrikában a kommunista izgatást s a londoni kormány, Moszkva nyomására engedélyezte egy kommunista lap újból való megjelenését, nem nehéz fogalmat alkotni arról, mily sors várna Európára, ha az angolszások, — a bolsevisták szövetségesei — megnyernék a háborút.

Madrid és Lisszabon üzenete:

Úrt állunk a nyugati művelődés tényei előtt és nem engedhetjük meg, hogy ezt a művelődést maguk a nyugatiak semmisítsék meg

A madridi és a lisszaboni sajtó behatóan foglalkozik a karácsony előtti spanyol—portugál tanácskozással. A lapok ismertetik Carmona tábornok, portugál köztársasági elnök nyilatkozatát, teljes egészében közlik Jordana gróf spanyol külügyminiszter és Salazar portugál miniszterelnök pohárköszöntőjének szövegét és kiemelik az ibériai tömb létesítésére, valamint a kommunista-ellenes közös küzdelemre vonatkozó megállapításokat.

Az Informaciones című spanyol lap a többi között azt írja, hogy Spanyolország és Portugália úrt áll a Nyugat teremtette civilizáció előtt,

melyet nem szabad a Nyugat embereinek megsemmisíteniük.

Ez Madrid és Lisszabon üzenete a világ népeinek.

A madridi Alcázar hangsúlyozza, hogy a két ország folytatja világos politikai irányát, mely a bolsevizmus ellen való közös küzdelem és

a keresztény Európa iránt érzett szolidaritás, együttértartozás jegyében

mind a spanyol, mind a portugál politika alapja. A két ország mintegy harmincöt milliós néptömbje egyesült erővel halad sorsrendelte útján.

Kalkuttát harmadszor bombázták a japánok

Amszterdam. (NTI). A brit hírközlő szolgálat Új-Delhiből származó értesülése szerint a japán repülőek keddről szerdára virradó éjszaka harmadszor bombázták Kalkutta városát (India).

Tokió. (Stefani). A japán császári főhadiszállás jelentése a többi között kiemeli azt a tényt, hogy november 24. és december 8. között az Új-Guineában tevékenykedő japán légi erők 44 ellenséges repülőgépet lőttek le, illetve megsemmisítettek meg, ezenfelül elsüllyesztettek két ellenséges partvédő hajót és két szállítóhajót. A japánok vesztesége ez idő alatt kilenc repülőgép volt.

Róma kormányzójának „titokzatos megbetegedéséről” s egyéb valótlanosságokról költ híreket az ellenséges propaganda

Róma (Rador). Az amerikai és az angol sajtó ismét a legképtelenebb híreket terjeszti Olaszország beviszonyairól, — írják a római lapok.

A Messagero például ismerteti a Reynolds News című angol lap cikkét, mely szerint Rómában déltán négy óra után minden tevékenység szünetel, mert váratlan ellenséges bombatámadás bejelentésétől tartanak.

A szovjet hírközlő ügynökség hasonló valót-

lanságot közölt: azt állította, hogy német SS-alakulatok érkeztek Genovába a német konzulátus védelmére. Ezenkívül ugyanez a hírforrás azt a hírt terjesztette, hogy Róma kormányzója „titokzatos módon megbetegedett”.

Az ilyen és hasonló hazugságok az ellenséges propaganda ostobaságának nyilvánvaló bizonyítékai, — állapítja meg az olasz lap.

Könnyű széke lesz
ha este
ARTIN
draquet veszi!

A yorki érsek szerint

Az új esztendő súlyos megpróbáltatásokat hoz Angliára

A Német Távirati Iroda ismerteti a yorki érsek újévi pásztorlevelét. Az anglikán egyháztól a többi között hangsúlyozta, hogy Nagybritannia semmiesetre sem kezd derülést az új esztendővel, mert a háború még rendkívül nagy áldozatokot követel az angoloktól és teljes bátorságra van szükség, hogy szembe nézhessenek a megpróbáltatásokkal.

Női kalapajdonságok

állandóan raktáron. Átalakításokat a legújabb modellek szerinti ZIMMERMANN kalapszalonn, Arad, Regée Ferdinand-körút 13. szám.

Üzenet a frontról

Kissé gyűrött ceruzával írt levél érkezett hozzánk. Messziről jött a néhány sor, valahonnan a Volga mentéről, ahol a mi fiaink, véreink állanak keményen, rendületlenül a vártán. Ezek a katonák december 3-1 kelettel „kivánnak szívóbi feiségnek, gyermeknek, szülőnek, após- és anyósának, az egész rokonságnak, barátoknak, ismerősöknek boldog karácsonyi ünnepeket és egy boldogabb új esztendőt.” Szabó Matyi Timisoara-Temesvár, Gyárváros, Hess Rezső, T-Józsefváros, Schnur József, T-Józsefváros, Tóth István, Munar, Háss Ferenc, Deta, Balia Károly, Eihor László Lajos, Arad, Eors János, T-Erzsébetváros, Tatár (Sátár?) Mihály, T-Gyárváros, Darács József, Dolai, Ungor Mihály, Tormac-Végyvár, Radoszav József, Deta-Detta, Virág József, Deta-Detta, Lintzmayer László, T-Gyárváros. A levélben ezt a szép verset küldték.

A mi nótánk

I.

Valahol, hej, nagyon messze,
Orosz hazájában,
Délceg baka menetel ott
Hol porban, hol sárban,
Gondolata menet közben
Óhthon jár a honban,
Feleség és gyermek mellett
Síkjöldi faluban.

II.

Valahol, hej, nagyon messze,
Édes hazájában,
Kicsiny gyermek felnevetett
Gondtalanságában,
Édes anyja felfigyel
Es nézi, nézi hosszan;
Mintha édes apját látná
A kis huncut areban.

H. R.

Kellemes ünnepeket kíván kedves pácienseinek

E. Atlasz Ibi

kozmetikusnő, Arad, Iosif Vulcan-utca 15.

ARAD

Karácsonyi ünnepek szenzációja!

Előadások 3, 5, 7, és 9 órakor.

LUCRETIA BORGIA

Minden idők le hatalmasabb monumentális fimje!

Siessen jegyet váltani.

Európai premier!

24 45

Hírek

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:
1. Piata Brătianu 3. Telefon: 22-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklámok Reclama hirdetőirodában, Eminescu-utca 4. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babuczay György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyedévre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei. Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.— pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő. Egyes példány ára hétfőnapokon 26 fillér, vasárnap 20 fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közintézményeknek, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes előfizetési díj kétszerese.

Egyetlen boldog karácsonyunk

(Anyamnak, ki egyedül ünnepel.)

Azon az egyetlen karácsonyestén voltunk csak együtt mind a négyen: (Igy mesélte anyám nekem.) apám, anyám, bátyám meg én.

Igy mesélte anyám nekem:

csak egyszer voltunk együtt mind a négyen...
— Kettőn zengtek: „Mennyből az angyal...”
s lelkük megtelt a mennyei dallal.
Bátyám néha beledudolt.
Ő már három esztendősen volt!
Helyettem még fehér angyal dalolt...
S míg énekeltünk, Isten áldott keze szeretet-hálót szőtt szívünk köré!

Igy mesélte anyám nekem:

csak egyszer voltunk együtt mind a négyen...
— Ilyen boldog karácsonya nem volt!
S nem borult annyi áldás lelke fölé: egy férfi: tiszta, szent, — Isten igaz mása, — két áldott gyümölcse, méhenek áldása: két gyermeke: bátyám meg én!
Azon az egyetlen karácsonyestén!...

Azóta mennyi karácsonyestét értünk!

Azóta sem voltunk együtt mind a négyen!...
Apám hős lett, bátyám szolga, én diák.
Apám sose jött meg, bátyám csak néha,
Én meg jödegenben zengtem a Glóriát.
Anyám sírt minden karácsonyestén
s mi is gyakran sírtunk, — bátyám meg én.

... Most újra szent este van: karácsonyeste.

Anyám epedve jöttünk leste
s megint csak egyedül ünnepel...
Lelkére borul a bánatos lepel
s bánatos imával, szemében könnyel
énekli a „Mennyből az angyal”,
— ezt a mennyei szent dalt, —
bánatos örömmel.

Apám hős lett... Nyugszik valahol.

Bátyám fegyverben áll s Keleten dalol.
Én meg itten hirdetek Istent Bibliát
s innen izenem haza a Glóriát...
... Azon az egyetlen karácsonyestén
voltunk csak együtt mind a négyen:
(Igy mesélte anyám nekem)
apám, anyám, bátyám meg én!...

Anyám! Ha eljött az örök karácsony

s meglátjuk a kis Jézuskát:
együtt leszünk újra mind a négyen
s örökök együtt zengjük a Glóriát!...

BOJHOS MIHÁLY (Timișoara-Temesvár)

ALDÁSOS KARACSONYI ÜNNEPEKET KIVANUNK munkatársainknak, előfizetőinknek, hirdetőinknek s lapunk minden barátjának. A Déli Hírlap legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek után, kedden reggel a szokott időben jelenik meg.

— Letartóztatják Oránban a néppárti francia tisztviselőket. Párizs (NTI). A párizsi rádióállomás közölte, hogy Darlan parancsára az oráni kerületnek azokat a tisztviselőit, akik Jaques Doriot francia néppártjának tagjai voltak, letartóztatották. Sokat közülük agyonlőttek. A letartóztatott tisztviselőket gyűjtőtáborba szállították.

— Konfirmáció tanítás kezdte a timișoara-temesvári evangélikus egyházban. A timișoara-temesvári evangélikus egyházban január 11-én délután 4 órakor kezdődik a konfirmáció tanítása. A lelkesítő hivatal kéri a szülőket, hogy a konfirmándókat idején jelentsek be.

Karácsony a templomokban

AZ ARADI RÓMAI KATOLIKUS MINORITA-TEMLOMBAN

Az utolsó hajnal szentmise 23-án lesz, reggel 6 órakor. 24-én éjjel 12 órakor éjféli mise. Karácsony első napján reggel 6 órakor Pásztormise, a 7 órás mise után magyar nyelvű szentbeszéd, a 8 órás mise után német nyelvű szentbeszéd, 9 órakor diák-mise, 10 órakor ünnepi nagymise ünnepi szentbeszédrel, 11 és fél 12 órakor a szokott misék. Délután 6 órakor Szentbeszéd, utána ájtatosság. Ünnepe második napján a szokott ünnepi, illetve vasárnapi sorrend. Ségában 24-én 12 órakor éjféli szentmise, a Mossóty-telepen esztörtökön délután 5 órakor tartják meg az éjféli misét. A külvárosi kápolna karácsony első- és másodnapján a misék sorrendje a szokásos vasárnapi.

A REFORMATUS TEMPLOMBAN

Karácsony első napján a belvárosi templomban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Tarnóczy Lajos lelkész, délután 4 órakor prédikál Tarnóczy Lajos, a Mossóty-telepi imaházban délelőtt és délután 4 órakor Szarka László prédikál. Ünnepe másodnapján délelőtt 10 órakor prédikál a légátus, délután 4 órakor prédikál Tarnóczy Lajos lelkész. A Mossóty-telepen délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Tarnóczy Lajos lelkész, délután 4 órakor gyermekek karácsonyi ünnepélye. Ünnepe harmadnapján délelőtt 10 órakor a belvárosi templomban a légátus, a Mossóty-telepi imaházban Tarnóczy Lajos prédikál. Délután 4 órakor a belvárosi templomban Tarnóczy Lajos prédikál.

AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN

Kedden délután 3 órakor gyermekek karácsonyi ünnepélye. Az ünnepe megelőző napon délután 5 órakor istentisztelet. Ünnepe első napján délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet urvacSOROSZTÁSSAL, szolgál Argay György püspök. Énekeskönyvvel közreműködik Bakó Lászlóné. Délután 4 órakor ünnepi istentisztelet. Karácsony másodnapján délelőtt 10 órakor német nyelvű ünnepi istentisztelet szolgál Argay György püspök, délután 4 órakor ünnepi istentisztelet Pancota-Pankotán karácsony első napján reggel 9 órakor ünnepi istentisztelet urvacSOROSZTÁSSAL, szolgál Déncé. Béa lelkész. Ineun-Borosjenőn karácsony másodnapján délelőtt 10 órakor istentisztelet a református imaházban a református és evangélikus hívek részére urvacSOROSZTÁSSAL.

A TIMIȘOARA-TEMESVÁRI KATOLIKUS TEMPLOMOKBAN

Timișoara-Temesvárott karácsonykor a római katolikus templomokban a következő istentiszteleteket tartják:

A püspöki székesegyházban az időn éjféli misét nem tartanak. Ehelyett esztörtökön délután 3 órakor zselozma lesz. Karácsony első napján reggel 7 órakor pásztormise. Délelőtt 10 órakor Pacha Agoston dr. megyéspüspök mondja az ünnepi misét, utána német szentbeszéd. Szombaton délelőtt 10 órakor Korner József dr. kanonok, általános püspöki helynök mutatja be az ünnepi misét, utána Boros Béla dr. teológiai tanár magyar ünnepi szentbeszédet mond.

A belvárosi plébániatemplomban esztörtökön délután 5 órakor az éjféli mise helyett pásztormisét — nagymisét — mondanak. Pénteken reggel 8 és 9 órakor csendes misék, délelőtt 11 órakor ünnepélyes nagymise Plesz József kanonok, belvárosi plébános magyar szentbeszédrel, délután 5 órakor beteheimi ájtatosság magyar nyelven. Karácsony másodnapján, szombaton ugyanilyen istentiszteleti sorrend, a szentbeszéd az ájtatosság nyelve német. A gyárvárosi plébániatemplomban esztörtökön délután 4 órakor tartják az erre az időpontra áthelyezett éjféli misét. Karácsony első napján 7, félikilenc és féltizenkét órakor csendes mise. Féltíz órakor magyar szentbeszéd és nagymise, délután 5 órakor ájtatosság német szentbeszédrel. Szombaton ugyanilyen sorrend mellett

délelőtt német szentbeszéd, délután 5 órakor ájtatosság és szentbeszéd magyar nyelven.

Az erzsébetvárosi plébániatemplomban az éjféli misét esztörtökön délután 4 órakor tartják. Karácsony ünnepe reggel 7 órakor pásztormise, egyébként az ünnepeken a szokásos vasárnapi sorrendben tartják az istentiszteleteket. Karácsony másodnapján délelőtt 9 órakor magyar szentbeszéd, utána nagymise. Mindkét napon délelőtt féltizenkét órakor magyar szentbeszéd, szentmisével, délután 5 órakor ünnepélyes szentségi áldás.

A jözséfvárosi plébániatemplomban esztörtökön délután 4 órakor tartják meg az éjféli misét. Ez a karácsony ünnepe hallgatott szentmisének számít. Aki délután a szentáldozáshoz kíván járulnia, annak déli 12 órától kezdve nem szabad ennie vagy innia és aki ezen a szentmisén szentáldozáshoz járul, az karácsony ünnepe — pénteken — ezt nem ismételheti meg. A karácsonyi ünnepek alatt a rendes vasárnapi istentiszteleti rendet tartják meg. Szombaton délelőtt féltíz órakor, a nagymise előtt, Metzger Márton dr. prépostplébános magyar szentbeszédet mond.

A mehalai plébániatemplomban karácsony éjtszakáján 12 órakor éjféli misét mondanak. A karácsonyi ünnepek alatt a szokásos vasárnapi istentiszteleti sorrendet tartják, az ünnepélyes nagymisét féltizenegy órakor mondják szentbeszédrel. Karácsony másodnapján féltizenegy órakor P. Károly szalvatóriánus-szerzetes, plébános, magyar szentbeszédet mond, amelyet a nagymise követ.

A REFORMATUS EGYHÁZBAN

Karácsony első napján pénteken d. e. 10 órakor a timișoara-temesvári templomban prédikál Debreczeni István és urvacSORÁT beszédet mond Bereczky Sándor. Délelőtt 10 órakor a gyárvárosi imateremben prédikál az auid-nagynyedű református teológia ünnepi légátusa. — Délután 3 órakor karácsonyi ünnepély lesz a templomban, prédikál az ünnepi légátus. Második nap, szombaton: Délelőtt 10 órakor a templomban prédikál Nits István íreteljai-ujkisdői lelkész, délután 5 órakor az ünnepi légátus. A gyárvárosi imateremben délelőtt 10 órakor prédikál és urvacSORÁT oszt Bereczky Sándor. Carpinis-Gyertyámsoron: Délelőtt 10 órakor prédikál és urvacSORÁT oszt Debreczeni István. Vasárnap délelőtt 10 órakor a templomban prédikál az ünnepi légátus. Caransebes-Karansebesen délelőtt 10 órakor prédikál és urvacSORÁT oszt Debreczeni István, délután 5 órakor a gyárvárosi imateremben prédikál az ünnepi légátus. Frateia-Ujkisdőn karácsony első napján délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor a Kriszán-telepen Sipos Benjámín házánál prédikál és urvacSORÁT oszt Nits István. Másodnapján délelőtt 10 órakor az ünnepi légátus. Vasárnap délelőtt 10 órakor ígét hirdét és délután Deta-Dettán prédikál és urvacSORÁT oszt Nits István.

AZ EVANGÉLIKUS EGYHÁZBAN

Timișoara-Temesvárott, az evangélikus templomban december 25-én, pénteken délelőtt 11 órakor ünnepi istentisztelet tartanak urvacSOROSZTÁSSAL. Igét hirdét és UrvacSORÁT oszt Schömmel Viktor lelkész. Az ünnepi istentisztelet keretében Raupenstrauch Egonné Bieskey Ilona Reger: Mária bölcsődala című karácsonyi dalművét adja elő orgonakísérettel. December 26-án, szombaton délelőtt 11 órakor ünnepi prédikációs istentisztelet lesz. Igét hirdét Lányi Pál teológus. December 27-én — a karácsonyt követő vasárnapon — délelőtt 11 órakor szintén ünnepi istentisztelet tartanak. Igét hirdét Lányi Pál teológus.

UNITABIUS ISTENTISZTELET

lesz december 27-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel a timișoara-temesvári evangélikus templomban. Igét hirdét és urvacSORÁT oszt Barabás Miklós esperes (Auid-Nagynyed).

„Rádió javítóműhely”

Rössz készülékét garancia mellett javítjuk. Rádiólampát (csöveit) bemérjük. Rádió műhely: IV., Bulv. Berthelot 7 (szuterén). Telefon 43-23. az új Notre Dame-zárda mellett.

— Nemzetközi dandárt létesítenek Algírban. Tanger. (NTI). Az algéri katonai hatóságok „szabad hadtest” címen nemzetközi dandárt létesítést tervezik, mely önkéntesekből állana s tagjai közé elsősorban azokat a spanyol emigránsokat soroznák, akiket a francia fegyverszünet után gyűjtőtáborba utaltak, de most az amerikaiak szabadlátra helyeztek.

— Goldschmidt Bank R. T. a Bank nevét Banca de Comert din Arad S. A. (Aradi Kereskedelmi Bank n. t.)-ra változtatta.

— A zsidók foglalkozásgyakorlási jogának meghosszabbítására irányuló kérvények beadása. Buceuresti (Rador). A zsidókérdés szabályozására alakult miniszterközi bizottság december 21-én kelt határozatával hozzájárul ahhoz, hogy a Romániai Zsidóközpont megyei szervezetei január 5-ig a zsidók foglalkozás-gyakorlási jogának meghosszabbítására irányuló kérvényeket elfogadjanak. A felülvizsgálást végző bizottságok az eddigi január 15. helyett tehát január 25-ig tartoznak munkálataikat befejezni.

— Jelentkezzenek a városházán, akik a légvédelmi munkaszolgálatot nem váltják meg pénzzel. Timișoara-Temesvár városa rendelete értelmében minden 16 és 55 év közötti férfinak és nőnek kétnapos légvédelmi munkaszolgálatot kell teljesítenie. A munkaszolgálat teljesítése 300 lejlel megváltható. Felszólítják mindazokat, akik a munkaszolgálatot el akarják végezni, hogy december 31-ig jelentsek ezt a városházán a 69. számú irodában. A jelentkezők hozzák magukkal személyazonossági igazolványukat. Akik nem jelentkeznek, olyanoknak tekintetnek, akik a munkaszolgálatot 300 lejlel megváltják.

— Nova Posta címen Ujvidéken szerb napilap jelenik meg. A lap december 16-án ünnepele fennállásának első évfordulóját.

— Orvosi hír. Dr. Hodosi Gábor, rendelőjét Arad, I. G. Duca-utca 5 szám alá helyezte át. (medic evreu).

PAPLANT

ha rendel. vagy ha a régit felrissíteni óhajta, gy. azt a szavatolt munkájával kifűnt és 64 éve fennálló

Haubenbergr

cégnél rendelje, Aradon, Horia-utca 3. szám alatt. Kérem a címre ügyelni!

JOANOVICIU ÉS HARTMANN

ÉKSZERÉSZ, ARAD, BULEVARD REGINA MARIA, MINORITA-PALOTA

— Serédi Jusztinián dr. bíboros-hercegprímás karácsonyi rádiószózatát mond december 24-én, közép-európai időszámítás szerint délután 18 óra 30 perckor.

— Karácsonyfa-ünnepély a timisoarai-temesvári református egyházban. A timisoarai-temesvári református egyház vasárnapi iskolás-növendékei karácsonyi első napján délután tartják meg szokásos karácsonyi ünnepélyüket a templomban. A gazdag tartalmu ünnepélyen az alkalmi igehirdetésen kívül gyermekek és ifjak több kedves szavallattal és ének-kari számokkal működnek közre. Az ünnepély 3 óra-kor kezdődik és utána a gyermekeknek szeretetsomagokat osztanak ki. Az ünnepélyre a szülőket, az egyház tagjait és minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várják.

— Köszönet a nagylelkű támogatásért. Áldott a neve annak, aki meg nem feledkezik az inségben sínylőidőkről, megmentésükre siet és ad számunkra jószívvel, bőkezű adakozással. És kétszeresen áldottak azok, akik a tél fagyába fokozott szenvedésben nem fognak megelégedezni a szegényekről. Ezért mondunk most köszönetet az aradi „Oastea Domnului és Karitás” szövetség pártfogóinak az eddigi nagylelkű támogatásért és kérjük őket, ne vonják meg támogatásukat az egyesülettől, sőt ha lehet, fokozzák. A jöttel jutalmát megadja az Ur, pártfogóinak pedig, nemes cselekedetükért nagyon boldog karácsonyt és újévet kíván az aradi „Oastea Domnului és Karitás” elnöksége.

— Hűshíány Amerikában. Washington. (NTI) Az észak-amerikai hatóságok közölték, hogy a polgári lakosság számára ismét csökkenti a húsraagókat. A lakosság régóta már csak vendéglőkben és szállodákban juthat hozzá húsadagjához, mert henteseknél nem lehetett kapni borjú és marhahúst.

Fehér Sas szálloda

ARAD, (volt Fehér Kereszt)

Központi fűtés, hideg és meleg víz szolgáltatás. Mérsékelt árak. Figyelmes kiszolgálás.

Telefon 11-146

Telefon 27-31

— Zseboirat találtak. Zseboirat találtak ezüstláncsal, igazolt tulajdonosa átveheti a timisoarai-temesvári rendőrkvesztura 36. számú irodahelyiségében.

— Aradi anyakönyvi hírek. Az aradi római katolikus református és evangélikus egyházban az alábbi születéseket és halálozásokat jegyezték be: Születtek: Weichert Károly fenykőpész fia Károly; Szilankó János bádogos fia János; Demeter István félműves lányája Anna; Neulinger András szobafestő fia András; Bauer Sándor pincér fia Sándor és Eberwein Péter asztalos fia Péter. Meghaltak: Lele Andrásné 60 éves. Schauer János 48 éves, Lingur Jánosné szül. Oláh Erzsébet 48 éves, Gábor Ferenc 48 éves, Laszkóczy György 12 éves, Takács Sándor 50 éves, özv. Cibre Gergelyné szül. Rutha Rozália 72 éves, özv. Burja Antalné szül. Dukopil Etelka 63 éves, özv. Fenyő Lajosné szül. Kovács Gabriella 68 éves, Szikora József 59 éves, özv. Török Istvánné szül. Makovics Emília 62 éves, Kiss Juliánna 74 éves, Benze József 48 éves, özv. Szege Lúkácsné szül. Timcsik Katalin 84 éves, Lenhardt Mária 39 éves, Verman Karolin 58 éves, Prokopetz József, özv. Uherezky Gézné szül. Czenczy Erzsébet 82 éves, Schauer József 3 éves, Baltea Irén 16 éves, Drencs Mihályné szül. Somogyi Sarolta 67 éves, Ardelean Pálné szül. Vágó Erzsébet 43 éves, Fodor Domokos 65 éves, Benze Lidia 72 éves, özv. Domokos Istvánné szül. Varga Lidia, Kccsis Sándor 63 éves és Pap Rozália 32 éves.

— Zsidók csak délelőtt tíz óra után vásárolhatnak a piacon. Bucuresti (Rador). A zsidók kérdés szabályozására alakult miniszterközveti bizottság december 21-i határozata értelmében figyelmeztetik az ország zsidó lakosságát, hogy a piacra vagy üzletből származó élelmiszer-szükségletüket csak délelőtt 10 óra után szerezhethetik be. Ez a rendelkezés független attól, vajon a bevásárlás személyesen, vagy közvetítők útján történik. A rendelkezés ellen vétőket munkatáborba utalják.

— Orvosi hír. Dr. Grosz József hazaérkezett és újból rendel sebészeti és belgyógyászati betegeknek. Timisoara-Temesvár II., Cantacuzino-utca 5. szám, rendel 9-11-ig és 3-5-ig. Telefon 31-43. (medic evreu).

ELECTRICA

csillár és villanyfelszerelési üzlet.

STARCEVICI villanszerelő-mester

Új helyiségünk: Arad, Eminescu-utca 4. (Corso mozival szemben) — Telefon: 17-11

Állandóan raktáron: csillárok, burák, villanykörték, villanyvasalók, rezzók és mindenféle villanyfelszerelési cikkek a legolcsóbb árakon. — Villanyfelszerelést, javítást azonnal elintézzük.

— Több korosztályt fegyverbe hívnak Svédországban. Stockholm. (Stefani). A kormány közlése szerint a svéd katonai szervezetet rövid időn belül lényegesen megerősítik és több korosztályt fegyverbe hívnak. A kormány közlése utal arra, hogy a háború gócpontjai távol vannak ugyan Svédországtól, mindazonáltal a svéd honvédelmet növelni és tökéletesíteni kell. A behívások, melyekre télen és tavasszal kerül sor, egy hónapra szólnak és az a céljuk, hogy a csapatok kiképzésében felhasználják a legújabb háborús tapasztalatokat is.

— Az első női közjegyző Spanyolországban. (St) Valladolid. Spanyolországban, ahol a nő a közéletben általában igen csekély szerepet játszik, az első női közjegyző, névszerint María Mendisabal, most lépett hivatalába. Ez a tény annál figyelemreméltóbb, mert Spanyolországban egy közjegyzőnek nő számára való átadása különösen nehéz feltételekhez van kötve és a sikeres közjegyzői vizsgálathoz többek között 13 hónapos külön tanulmányok elvégzését írják elő.

— Anyakönyvi hírek A timisoarai-temesvári anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Házasságot kötöttek: Jámbor Ferenc kárpitos és Lantai Lenke, Sutka János asztalos és Budai Rozália, Vigh László cipészegéd és Uhlí Erzsébet, Taub Emil vízvezeték szerelő és Szál Etelka, György Imre szücs és Róna Judit, Fábán Gyula nyomdász és Ernst Rozália, Popovici Milan cipészegéd és Rotari Paulina, Seni Gratian magántisztviselő és Tejncra Margit. Meghaltak: Nottan Ernőné Schaefer Katalin 54 éves Zalai Ede 3 hónapos, Pisat István 60 éves földműves, Falóczi Gézné Ozorovszky Vilma 29 éves.

CSILLAGOK

Zivatar volt. Kemény korbácsol verte feleke felhők bus seregét szerte az esti égen utána a szél.
— Most már nem rezdül sehoh fellel s kiragynak lassan a csillagok.

Csillagok — Ó milyen jó is lehet hűsen ragyogni így minden felett, oly magasan, hová semmi se ér: se gyűlölet, se szenny, se genny, se vér s nem látja ezt az isszonyú világot, melyet elborít, mint szörnyű félely, a gyűlölet, mely ottárára hűgeti.

— Jó volna hinnj tudni, hogy csak felhő felettünk ez a borulás s még eljő a derű s elűnek a viharok: a düh vihára s a népek szívében a befleheni csillag kiragogy.
1942.

BEVICZKY MÁRIA

Ruhák, kabátok

festése és tisztítása gyorsan és pontosan

MARKOVITS-nál

Arad, Duca-utca 7.

— Orvosi hír. Dr. Reich Adalbert ismét rendel, Arad, Marasesti-utca 2.

— A kátrány papír új ára. Bucuresti. A hivatalos lap december 19-én 298. száma közli az országos ár-kormánybizottság rendelkezlet a kátrány papír új áráról. Az új árak: Popular cinevezésű 800 gramm súlyban négyzetméterenkint, a gyárban 22 lej, kicsinyben 44 lej négyzetméterenkint, Medias cinevezésű 1000 gram súlyban négyzetméterenkint, 37 lej, illetve 54 lej, Extra cinevezésű 1400 gramm súlyban négyzetméterenkint, 49 lej, illetve 73.50 lej, Superior cinevezésű 1700 gramm súlyban négyzetméterenkint, 53 lej, illetve 76.50 lej, Prima cinevezésű 1900 gramm súlyban négyzetméterenkint, 62 lej, illetve 91 lej, MAN cinevezésű 2000 gramm súlyban négyzetméterenkint, 68 lej, illetve 102 lej. Blank MAN cinevezésű 1150 gramm súlyban négyzetméterenkint 55 lej, illetve 82.50 lej, Blank izolator cinevezésű 700 gramm súlyban négyzetméterenkint, 39 lej, illetve 58.50 lej. A ragyban való árhoz a forgalmi adó, az egyszázalékos számlabélyeg és az ötszázalékos nemzetvédelmi illeték, míg a fiskereskedői árhoz az egyszázalékos számlabélyeg és az ötszázalékos nemzetvédelmi illeték számítható hozzá.

Megnyitás előtt a Szent Erzsébet Napközi Gyermekotthon

A gyermekért való féltő gondoskodás és a szeretet új intézményvel gazdagítja Timisoara-Temesvár gyermekotthonainak számát. Jelentettük már, hogy ezuttal a Józsefvárosban készült ilyen gyermekotthon és ennek a szükségessége nyilvánvaló. Szeretetteljes, meleg otthon létesül most a Józsefvárosban: a Szent Erzsébet Napközi Otthon, amely már a napokban tárja ki kapuit. Egyelőre mintegy harminc-negyven gyermek lesz a lakója, akik nagyrészt a városrészi részekből kerülnek ki. Szakavatott vezető felügyelete és szeretetteljes oktatása igyekszik majd pótolni a szülőket akik ezentul munkájukat megkönnyebbült szívvel végezhetik, abban a tudatban, hogy gyermekeik jó kezekben van és ellátásáról is megfelelően gondoskodnak. Az új gyermekotthon ünnepélyes bezarolása január 10-én megy végbe és a reakövetkező napon megnyitja kapuit kicsiny lakói számára. Addig is sok még a teendő és sokminden be kell még szerezni, amire az intézménynek feltétlenül szüksége van. Ezért fordulnak most a megértő, jószívű pártfogókhoz, hogy támogassák nemes törekvésében az új intézményt. Az otthon részére szives adományokat kérnek, elsősorban takarókat, törülközőket, matracokat, zománczott tányért, bögrét, azután ruhácskát, kötényt és megymást, ami ilyen otthonban szükséges. Kérnek játékszer is a gyermekek számára, meg ócska kalapot. A nemezkalapból igen jó, meleg papucs készíthető. Az adományokat a józsefvárosi római katolikus egyházközség irodája — a „Misz-sziós” iskola épületében — veszi át.

„OGLINDA”

üveg feldolgozó üzem

Tükrök, csiszolt és matt mintásüvegek I-a kivételben

Arad, Strada Episcopiei 48 sz.

(volt Consistorului 42) Telefon 14-17

— Adományok. A timisoarai-temesvári Magyar Házban a következő adományok folytak be: Tamás István szegény gyermekek részére 500 lejt adományozott, Kiss Imre és neje ugyanerre a célra 250, a Gea-Krayer-cég alkalmazottai a kardostelepi napköziotthon javára 1000, Pataki Laci a szegény gyermekeknek 200 lejt és gyermekruhát, Csasznek Nándor ar. a Fratellai-Ujmasodai gyermekotthonnak 500, árvák részére Szent József és Szent Antal nevében 600 lejt adakoztak, Bogdán Lajos szegény gyermekeknek 500 lejt, Gombás Gyula a töltegyel javára 1000, a Kakuk-Gyermekotthonnak 500 és a kardostelepi napköziotthonnak 500 lejt, a Mákok a hadiárvaik részére 2000, Tóth Albert szegény gyermekeknek 500, a peregulmici-kisperegi elemi iskola tanulója a kardostelepi gyermekotthonnak 200, Cs. E. a Dr. Kakuk Ujmasodai gyermekotthonnak a kardostelepi gyermekotthonnak egyenkint 300, Molnár Rezsóné a Kakuk-Otthonnak 1000 lejt és egy háló füstölt kolbászt. — A fratellai-ujkissodai gyermekotthonnak: Halász Irma 500, özvegy Vass Dezsóné 600, Ghiróda-őgirodai reformátusok 150, Orbán Gyula karácsonyfára 500, Tóvisi Jenő 500, Draba András és felesége 500, Fokorny Lajos karácsonyfára 200 lejt, K. B. 2 kgr. hár, 6 kg. csont, Cs. Gy.

Szilvay György

angol, francia nődivat-szalón
ARAD, V. Goldis-utca 5. sz.

1/2 kgr. disznóaprók, Szilagi Irén 7 kg. élelmiszer, Sz-né K. Zs. 4 zsebk., 1 kg. kőmennyag, 5 kg. élelmiszer, kenyér, citrom. K. B. 1 kg. kolbász, Sombonyi Endre ruhaneműk, játékok, Meszaros Irén ruhaneműk. Boros Ignác 4 pár cipő, keztyű, Jakabos Tivadár 4 kg. korpa, Sipos Benjámín burgonya, alma 20, özvegy Vass Dezsóné 175 dkg. szalonna, Krapál János 1 kg. szaloncukor, özvegy Horváth Józsefné 1 db. lekvár, szappan. K. B. 1 kg. kolbász 1 kg. hurka, Református Nőszövetség Timisoara-Temesvár 15 drb. tejfás, Öskéltől ruhaneműk. A vezetőség az adományokért a szerelést hálás letennek.

— Orvosi hír. Dr. Molnár István, urológus, bőrgyógyász hazaérkezett. Újból rendel, Arad, Octavian Goga-utca 5. Telefon 22-54. (medic evreu).

Hönig Frigyes, harang- és fémöntőde Arad

Alapítva: 1840

Barihu-utca 10-12

Telefon 19-76

— Hősi halált halt, Turi István 32 éves korában a Kaukázusban, ez év november 30-án hősi halált halt. Gyászolják felesége, két gyermeke és kiterjedt rokonság.

— Református karácsonyi ünnepély. Az aradi Moszózy-telepi református imaházban karácsony másodnapján délután 4 órakor vallásos ünnepélyt tartanak, az alábbi műsorral: Gyülekezeti ének; Ima és bibliamagyarázat, tartja Tarnóczy Lajos lelkész; Karácsonyi verseket Varga Ilonka, Kakas Árpád, Kun Károly és Biszák Lajos adnak elő; majd Ilisie Ilonka énekel. Szavaltokkal még az alábbiak szerepelnek: Kobza Irén, Varga Róza, Kobza Gizi, Hanz Mária, Ilisie Ilonka, Hanz József, Kovács József, Szabó Ferenc, Kiss Dezső, Fodor Erzsébet, Nagy Edit, Biszák Zsuzsi, Kakas Irma, Szabó Anna, Jahn Gizella, Szűcs Gábor, Hanz Julia, Kakas Magda, Risa Ilonka, Joanovits Zsuzsi, Domonkos Julia, Náudvári Erzsébet, Kovács Mária és Szemes Károly. A Csendes éjt Joanovits Zsuzsi és Biszák Zsuzsi énekl; a 84 dicsőretet Daru Sári, Berbekár Erzsébet és Berbekár Lidia adják elő, gitárkísérettel; az Oh boldog idők című dalt pedig Kakas Magda és Kakas Irma énekl. A „Jöj szent közelébe” című műsorszámot Darus Sári, Berbekár Erzsébet és Berbekár Lidia adják elő, gitárkísérettel. Ima és áldás után a műsort gyülekezeti ének zárja be.

— Külön cukoradagot kapnak a világháború, valamint a mostani háború aradi hadirokkantjai, hadiözvegyei és hadiárva karácsonyra. A cukorutalvány a város háza 26 számú irodájában vehető át.

— Szegények szilvesztere Aradon. A Szociális Misszió Szilveszterkor megvendégeli szegényeit. A szokásos adományt, — a hiég töltött káposztát és puliszkát (zabotból darabokra vágva) — az adakozók december 31-én délelőtt 9—10 óra között a katolikus plébánia udvarába szilveszterjének elküldeni, ahol a Misszió munkatársai hálás köszönettel átveszik.

— Halálozás. Özv. Kéri Jakabné született Scheer Antonia Aradon elhunyt. Temetése csütörtök délután fél három órakor lesz a régi zsidó temető halottas házából.

Finom női kalapok

legújabb divat szerint
mennyasszonyi koszorú és fátvilkülönlegességek

DEIN PAULA

kalapszalonn, Arad, Bratianu-utca 9. szám

— Sütemény és kenyér lesz karácsony első napján. A timisoarai-temesvári városi közlelémezési szolgálat a pékek értesítésével kapcsolatban, hogy ma, csütörtökön adnak ki ezen a héten utoljára kenyeret, közli, hogy a karácsonyi ünnepré való tekintettel ezen a héten pénteken szabad kenyeret forgalomba hozni és fogyasztani. A városi közlelémezési hivatal ezért kötelezi a pékeket, hogy az ünnepen, pénteken is hozzanak forgalomba kenyeret. A pékek süszenek a csütörtökre virradó éjjelen anyi kenyert, hogy az négy napra — csütörtökre, péntekre, szombatra és vasárnapra — elegendő legyen. A sütőknek elegendő mennyiségű lisztjük van. A város majd utóbb dönt arról, vajjon a jövő hét valamelyik napjára kárpótlásul lisztet utaltat-e ki a pékeknek, vagy pedig a jövő hétre egy harmadik burgonyanapot rendel el. A közlelémezési szolgálat egyúttal közli, hogy ugyancsak a karácsonyi ünnepré való tekintettel a cukrászoknak is megengedik, hogy ezen a héten már pénteken hozzanak süteményt forgalomba. Azonban, mint eddig, csakis egységes lisztet szabad felhasználniok.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kíván i. t. vevőinek és ismerőseinek **MARIAN ILONKA**, rövid és kötött áru kereskedő, Arad, Eminescu-utca 4. szám.

— Újabb halálos villamosbaleset. Timisoara-Temesvárott újabb halálos villamosbaleset történt. Arigica Marcel 13 éves kisdíák Fratelia-Ujkisodán, az ötös vonal végállomásán akart felszállni a villamosra, hogy józsefvárosi, Fröbl-utcai lakását elérje. Kettős kocsi volt és a kisdíák az első kocsira igyekezett feljutni, de a mozgó villamosról lecsúszott. A pótkocsi elé került és a kerekék levették a fiu mindkét lábát. A kisdíákat a mentők kórházba szállították, ahol sérüléseibe belehalt. Egyébként este még egy villamosbaleset történt. A gyárvárosi Maressal Joffre-utcaiban Stiegelbauer József 56 éves munkást elkapta a kettős számú villamos egyik kocsija. A munkás súlyos belső sérüléseket szenvedett. A mentők a sebészeti kórházba szállították.

ZWACK UNICUM az Ön háziörvosa, mert fájó gyomrát az
ZWACK LIKOR az Ön kedvese, mert mindig öröme telik benne
ZWACK CONIAC az Ön védangyala, mért megvédi a grippától
ZWACK RUM az Ön hű barátja, mert nélküle izellen lenne a teája

Ha nincs **ZWACK Vermout és Malagos**, minden ebéd és lakóma ros-z!
Miért kapható mindenütt?? Mert világvizonylatban is vezető márka!

Mindnyájunk karácsonyfája alatt...

Betlehem-nézőbe mennek ma apróságaink oly ünnepi hangulatban és áhítatos arccal, aminővel az elmúlt vasárnap, jó néhány százan, nyolc képzőművészünk kiállításának megnyitására igyekeztünk. A szürke szó, a szerény megjelölés: „képzőművészeink vándorkiállítására” számunkra boldog izgalmat — valami beteljesülés-félt, — ünnepet jelentett. Ugy mentünk a nyolc művész tárlatára, szátizenegy kép és szobor csöndes, fényes birodalmába, mint valami szentélybe. S amit a karácsonyeste varázsában az emlékezet oly könnyen visszacsöppen a gyermekvilágba, az álmok szines szálait szövögető ifjúságba, e képek előtt is megnyílnak a lélek titkos rekeszei... A sziveket átjárja a meleg, állunk és nézünk ünfeledten, mert valahogy ez a kis kiállítás is — Betlehem. A mi szerény karácsonyi örömlünk, fényforrásunk. Kicsiny Betlehemünk, melynek szintén volt adventje s láthatatlanul most ott lebeg fölötté a glória is. Meleg tekintettel simogatjuk a képeket, szobrokat s úgy érezzük, hogy az a szent valóság öltött testet bennük, mely karácsony ígétében is megfog bennünket: az élet, az új élet, az örök folytonosság. Érezzük, hogy ez a tárlat felelet volt a ki nem mondott kérdésre, válasz a hívó szóra. Érezzük hogy a kiállítás tiz napja alatt többször ellátogattunk ide, mert e műalkotások előtt könnyebb az emberi szellem felzárkózásába vetett hitben megerősödni. Könnyebb megérteni s egy kicsit vállatni is egymást. Segítségülre jön a szín, a vonal, a forma, a szemmel látható, kézzel tapintható alkotás, a rögzített — „örök pillanat...” Beteltekintethünk egy kicsit mindenbe ami itt fénylik és ontja sugarát s

a nagyvonalúság mögött

meglátjuk a szívós munkát, az ünnep mögött a keserves napi robotot, a művészsors mögött az általános, az örök emberit. Befelé néző percek tükröképet látjuk a művész problémakeresésében, vívódásában. Ahány ember, ahány lélek — annyi kérdés. És mégis ugyanaz a válasz mindegyikre: minden magán az emberen fordul meg! Pénz, góg, jelszó, kedvező alkalom kifogy, a művészi hit és alázatos akarat azonban bírja túl a végsőkön is. Ha nincs hit a küldetésben, nincs alkotás, — ha nincs művész, nincs művészet sem. Ez a tanítás sok fényzárlatra osztódva jut el mindenkihez, aki e művészi együttes kiállításán

— **KÉPZŐMŰVÉSEINK KIÁLLITÁSA** a karácsonyi ünnepek alatt is naponta d. e. 10—1 és d. u. 4—8 óra között tekinthető meg a Magyar Házban.

— **Házasság.** Galgóczy Margitka (Arad) és Sofrán Miklós (Braşov-Brassó) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ma este 8 óráig van villamosközlekedés.** A timisoarai-temesvári villamosvasut igazgatóságának intézkedésére a villamosok ma, szenteste, csak 20 óráig közlekednek.

— **Arad megyei traktortulajdonosok figyelmébe.** Az aradi rendőrség felszólítja azokat a traktortulajdonosokat, akiknek traktora még nincsen nyilvántartva a rendőrségnél, hogy a benzinkutaláshoz szükséges kimutatás felvételre vérezt jelentkezzenek a rendőrség közlekedési osztagánál.

— **Karácsonyi kártaláshoz** az illetékes hatóságok különösen engedélyes szilveszterre.

Sírkövek és síremlékek

duş választék, mai viszonyokban is legszelidabb áron beszereshetők

Rosa Vestverek

ARAD, Neulcea-utca 4-6. Telefon 20-77.

— **Kivételzetül zsidók jelentkezése.** A timistorontali hadkiegészítő parancsnokság közli: A bármilyen hatóság révén kivételzetül zsidók, akik nem teljesítenek munkaszolgálatot és különböző vállalatoknál foglalkoztatva vannak, kötelesek december 28-án délelőtt 9 órakor irataik felülvizsgálására a hadkiegészítő parancsnokságnál jelentkezni. Minden olyan okmányt hozzanak magukkal, amellyel igazolják, hogy képesített szakemberek.

lásában nem egyszerű karácsonyi vásárt, hanem eszmét lát, jelt és utmutatást. Ezért valóságos erkölcsi jótétemény ez a tárlat s többet nyújt, mint amit a legbőkezűbb mecénás visszatéríthetne.

Karácsonyfák alá szánták

a tárlat rendezői és pártfogói ezeket a képeket, szobrokat, metszeteket az ajándékokat s a tanítást, mely-lyel egyik kiállító sem iudarkodott. Elhivatott, komoly törekvésű művészeket ismerhetett meg bennük ifjúságunk (örömmel láttuk a sok diákok, diák-életnyit az érdeklődők között!), aki pedig eddig is figyelték őket, megerősödött irántuk való bizalmában. A nagy művészi kérdések elől nem tértek ki, a korszerűbe kapaszkodnak. A rohanó idővel és divattal azonban tisztá, komoly és szigorú szemek néznek szembe.

Nyolc művészegység, nyolc szív és lélek kirakatos karácsonya! Köszönjük azok nevében is, akik csak sőhajolkkal fizettek, mert nem tudták lealkasztani a megkívánt képeket maguknak, de — három-szor is visszatérnek egyikhez, másikhoz, mint a nehezen bucsuzkodó, régi jóbarát. Köszönjük a bátor modernnek példáját: akik nem számoltak azzal, hogy a tárlat anyagába „tetszetős” képeket is bevalogasanak, ne „csak” értékeseket. Sikerült így megérdemeltébb. S ha a sikernél tartunk, — sikere volt a közönségnek is. Kevesen tarthatták lélekt közüllük a képzőművészet új irányait, (a modern festészet újvilágát fel kellene tárni a nagy többség számára), a „bátor moderneknek” azonban így is több hivat akadt, mint bármikor a múltban. Ha pedig esztendőként többször lesz módja a közönségnek ily tárlatokat látogatni, kockázat nélkül vállalhatják az újabb irányok követői ismét az önálló tárlatok rendezését.

Szükséges számvetés

a szellemnek ez a tükrözése. Nem fényűzés és nem merőben műpártoló kezdeményezés. Szüksége volt reá a kiállítóknak, szüksége a közönségnek. Van még talentum a tarsolyunkban s ha nem is egyedül, de har-macmagunkkal, — nyoleadmagunkkal — tudunk állítani szívet-lelket gyönyörkődötő Betlehemet mindnyájunk karácsonyfája alá...

Kulcsár S. Kálmán

— **Vértettek a villanygörcsben.** Mindenki látott már képen vagy nagytó alatt piros vértesséket. Ezek még a legjobb nagytó ivergen keresztül is csak mint nagyon finom sejték láthatók anélkül, hogy közlelebbi egyes részleteket felismerhetnénk. Az AEG, Berlin és a Róbert Koch-féle kutató-intézet közös munkában fejlesztett és az AEG előállította villanygörcs a tudományt ezen a téren is hatalmas lépéssel vitte tovább. A villanygörcsével készült felvételek nagyszámu vértesséket mutattak és amikor ezeket külső hatásoknak tették ki, összezugorodtak. A vértessékek hűvelye zsongorodott össze és ez formailag az ugynevezett redőszímet alkotja.

Mindenkinek

a legalkalmasabb ünnepi

ajándék

egy ARANY TÖLTETOLL már 700 lej-től.

SZEGFÜ-nél

Arad, Bratianu utca 7. Telefon. 11-44.

Ügyeletes gyógyszerárak. December 24-én Kárpáti, Dick (Aradon); Saviour, Meiszner, Cristea, Steaua-Csilag (Timisoara-Temesvárott); december 25-én Rozsnyay, Ghinaciu (Ar); Götz, Jahner (Gyárva), Keller, Gotterbarm (Tms); december 26-án Földes, Wottsch (Ar); Lupca, Maszalts, Sarga, Fildner-Steinburg (Tms); december 27-én Angel, Omescu (Ar), Ionescu-Heyer Sandovici-Czegka, Roxin, Diana (Tms); december 28-án Strelcovsky (volt Kain), Dancu (Ar), Jahner (Belv), Sarpe-Kigyó, Bianu, Neuchiu (Tms); december 29-én Janka, Butta (v. Weisz) Aradon, Irgalmasok, Meiszner, Cristea, Steaua-Csilag Timisoara-Temesvárott. Fratelia-Ujkisodán Panajoth, Freidorf-Szabadfalun Eremici gyógyszer-tár az ügyeletes az egész héten.

— **Orvosi hír.** Dr. Koralek hazaérkezett és fogászati rendelőjét újból megkezdte. Arad, Matei Corvin utca 1 sz. alatt; (medic evreu). Telefon: 26-65.

CSONT

elsőrendű

írásabósága

ARAD

Banca Românească

bankénejei

Telefon: 23 70

— AZ ÜZLETEK KARÁCSONYI ZÁRÓRAJÁNAK MEGVÁLTOZTATÁSA. A szakmai képviseltek közbenjárására a munkaügyi minisztérium megváltoztatta az üzletek karácsonyi záróját. Megengedte ugyanis, hogy București kivételével az ország valamennyi üzlete december 27-én, vasárnap, karácsony harmadik napján déli 1 óráig, az élelmiszerüzletek pedig egész napon át nyitva tarthassanak. A munkáért az alkalmazottaknak 25 százalékos túlóradíj jár.

Nem engedélyeznek különckrot. Timișoara-Temesvár város közelméleti szolgálata a közönség tudomására hozza, hogy többletcukrot semmiféle címen, még betegség címén sem engedélyezhet. A közönség ezért ne terjesszen be többletcukor dolgában kérvényeket. A már beérkezett kérvényeket sem tudják figyelembe venni. Arra való tekintettel, hogy december hónapban három ízben osztottak cukrot, felhívja a város a fogyasztókat, hogy osszák be a cukrot és az a jövő szétosztásig elegendő legyen.

Köszeghy Sándor Fia cég

Tulajdonos: **Ermesz István, Arad**

Cantacuzino-utca 31 szám. Fémáru és galvanizáló műhelyében készülnek: ezüstözések, nikkelezések, vörös és sárga rezezesek, fodrászati cikkek, mosdók, fégszekerények, vasuti jelzőlámpák, csillárok és más fémmunkák.

— Uj legmagasabb árak a növényi vajra. București. A hivatalos lap december 19-án, 298. száma közli az országos ár-kormánybizottságnak a növényi vaj új legmagasabb áráról szóló rendeletét. Eszerint a bucurești kiskereskedő raktárában vagy bucurești vasuti állomásra átadva a nettó negyedikilogrammos esoma-olajú növényi vaj ára 180 lej kilogrammonként, tíz kilogrammos láda-csomagolásban az ár 170 lej kilogrammonként, míg a huszonöt kilogrammos láda-csomagolás esetén az ár kilogrammonként 166 lej. A kiskereskedő ár Bucurestiben negyedikilogrammos csomagolásban 138 lej, tíz kilogrammos láda-csomagolásban 132 lej és huszonöt kilogrammos láda-csomagolásban 124 lej kilogrammonként. Az ország más helyeire nézve az ár a tényleges szállítási költséggel növekedik. Az árban a forgalmi és fogyasztási adó benne van.

Finom fehérneműk,
függöny és paplanok

RUTKAY & BOTYE

cégnél, ARAD, Regina Maria-ut 8.

Mozi

Lucretia Borgia

A történelmi életrajz-filmek sorozatában egyike a legjobb alkotásoknak az aradi Aro-mozi műsorán szereplő Borgia Lucretia. Elkészítésénél nem volt szükség ötletes szövegkönyvrőre mert Borgia Lucretia hűen és megbízhatóan kifejeleltett élettörténete egymagában vége is feszültebb, mint bármely átlag film. Borgia Lucretia életéről sok-sok könyvet írtak, de a rendkívül szép, művelt nő, akit a mende-monda erkölcsi szörnyetegnek mond, ebben a filmben hatalmas élethűséggel jelenik meg a néző előtt. Ennek az örökké élő és ma is időszerű asszonynak életét és egész mivoltát tárja föl a film, amelyből megdöbbentő emberi alakok tekintenek reánk, olyan tömegben, hogy nem tudnánk eligazodni közöttük, ha a fejlett filmkészítés tökéletessége nem vezetne biztos kézzel az események forgatagában.

Akar egy csókot?!... ha ezt egy szép leány kérde a vezérigazgatótól, ugy bizonyára felhívja magára a figyelmet. Noshát, mindössze ennyi tanácsot ad Matteo gyógyszerész Magda barátjának, Alida Vallinak, a timișoara-i-temesvári Corso-mozi karácsonyi darabjában. Amint látható, az üdöl nem is olyan rossz, ami pedig ezután következik, azt megtudhatjuk, láthatjuk, hallhatjuk: a Corso pompás karácsonyi filmjében...

A fratellai-ujtkisodai mozik karácsonyi műsora. Fratella: December 25-én és 26-án: A hálókoesi titka, december 27-én és 28-án: A tengerész leánya. Roxo: December 25-én és 26-án Quex bajtárs, december 27-én: Lázadás a leánynevelő intézetben.

Stojkovits József

fényképezési műterem,
ARAD, Regina Maria-körút 10.

Művészeti gyermek felvételek

Ismerik a viccet a kisautóval? — Már régen? — Elhiszem, hiszen a kisautózás is sport, még hozzá egyetlen és sport — mindenét egyenletesen összerázza a benülőnek. Kicsi az ilyen gépkocsi és mégis minden van benne, ami fontos, csak kisebb méretben, mint a nagy portyalkocsikban.

A karácsonyi számban csak százhusz sor jut a sportnak. Nem sok, de a karácsonyt hozó angyal zsákja is kicsiny, mégis sok minden befér. A külső alak fontos, hiszen a kisautó is esinos. Szép rovatfej a kevés szöveget emeli. A gondolat kifejező díszítésére megkértük Amberg iparművész barátunkat. A szöveget sem lehet majd kifogásolni, mert távirati stílusban csak az elmúlt év fontosabb eredményeit, eseményeit foglaljuk össze.

Január: Feltámad a Chinezul-CAMT ökölvívőszakosztálya. — A Chinezul-CAMT fiataljai megérdemelten vívták ki a jelenlegi legjobb timișoara-temesvári tizenegy nevet. — Ezt irtuk idej első számunkban. — Labdarugásban Portugália—Svájc 3:0. — Meghalt Baillet Latour gróf, a NOB elnöke. — Németország—Horvátország 2:0, labdarugómérkőzés Zágrábban.

Február: Björn Borg új 200 m-es gyorsúzó Európa csúcsa 2:10.8. — Bécsben: Svájc—Németország 2:1, labdarugómérkőzés. — Uruguay—Argentína 1:0, délamerikai döntő. — A győztes magyar teniszjátékosok átnyújtották a Róma-serleget.

Március: Marseille: Svájc—Franciaország 2:0, labdarugásban. — A BKE nyerte a magyar jégkorong bajnokságot. — A svéd Seyffarth a világ legjobb gyorskorcsolyázója, eredményei: 500 m 43.2 mp, 1500-on 2:14.2, 5000-on 8:13.7, 10.000 m 17:07.5. Magyarország—Olaszország 21:15, a vívásban, Torinóban. — Fedettpályán Warmerdam 475 cm-t ugrott rúddal.

Április: Labdarugás: Génauában Olaszország—Horvátország 4:0, Torinóban Olasz Reménységek—Magyar „21 évesek” 3:0. — A zágrábi futóversenyt 10 ponttal a magyarok nyerték a németek előtt. — Berlin: Németország—Spanyolország 1:1, labdarugás. — Milánó: Olaszország—Spanyolország 4:0, labdarugásban, Budapesten: Magyarország—Horvátország 12:4, ökölvívásban.

Május: Drámai küzdelemben a német labdarúgók első budapesti győzelmé, Németország—Magyarország 5:3 (1:3). — Az olasz bajnokság élére az AS Roma került. — Franciaország labdarugóbajnoka az FC Sète. — Róma-kupa teniszmérkőzések: Magyar—olasz 3:3, magyar—német 3:3. — A német országos labdarugóbajnokság első fordulójában a Viena nehezen jut tovább. — A bucurești Rapid sikeres portyája Törökországban, két győzelem, egy döntetlen.

Június: A Csepel-WMFC a magyar bajnok. — Tenisz, Róma-kupa: magyar—horvát 4:2, olasz—német 3:3. — A svéd labdarugóbajnokságot a Göteborg nyerte. — A Basarabia-kupa győztese az FC Rapid. — Magyarország—Horvátország 1:1, labdarugásban. — Olaszország bajnoksága az AS Roma, Warmerdam új rudugró világcúcsa 480 cm. — A német Steinhauer kisasszony 47.24 m-es új gerelyhajító világcúcsa.

Július: Magyar-kupa döntő: Ferencváros—DÍMÁVAG 6:2. — Rajtolt a román Háborus Bajnokság. — Német labdarugóbajnokság döntője: Schalke 04—Vienna 2:0. — Románia—Szlovákia 5:1, teniszben. — Lanzi 48.1 mp. — Hägg első idej világcúcsa: 1 angol mérf. 4:06.2. Hägg. két mérföldön 8:47.6. —

Magyar—német uszóviadal 27:17. — Olasz—magyar 54:37, hölgyatlétikában — Németország—Bulgária 3:0, labdarugás. — Hägg 1500-on 3:45.8, 2000-en 5:16.4, új világcúcsok. — Bucuresti—Bécs 0:0, labdarugás.

Augusztus: A cseh—morva védnökség bajnoka a Slavia. — Berlini nemzetközi versenyen: Lanzi 47.5, Mellerowitz 21.5, Glötzner 416, Niklän 197, Wagemanns 758. — Predealon: Moina 10.5. — Román-kupa döntő: Rapid—Universitatea 7:1. — Hölgyuszóviadal: magyar—olasz 47:27. — Németország—Románia 7:0 labdarugásban és 36:48 atlétikában. — Teniszben: magyar—svéd 6:1, olasz—horvát 5:1. — Olaszország a Róma-kupa győztese. — Ferencváros—Szolnok 3:1, a Szent István-kupa döntője. — Szlovákia—Románia 1:0 a labdarugásban, atlétikában Románia győzött 96:68 arányban.

Szeptember: Hägg új világcúcsai: 3000 m 8:01.2, egy angol mérf. 4:04.6 három angol mérf. 13:35.4. — Milánói olasz—magyar uszóviadal 53:41. — Berlinben: Svédország—Németország 3:2, labdarugás. — Hägg továbbj világcúcsai: 5000 m 13:58.2 és 3 mérf. 13:32.5. — Az ötödik forduló után a Vasas veretlenül vezet a magyar NB-ben. — Ökölvívó hármasviadal Budapesten: magyar—olasz 10:6, német—magyar 11:5, német—olasz 9:7. — Atlétikában svéd—magyar 95:65. — Ferencváros—Vasas 3:1, a NAC vezet.

Október: A Slavia nyerte a cseh kupát is. — Svédország—Dánia 2:1, labdarugás. — Horvát—bolgár atlétikai viadal 74:59. — Horvátország—Románia 2:2, labdarugás. — Az európai uszósportban a magyarok vezetnek a németek és az olaszok előtt. — A francia Zins új E-cúcsa 400 m-es hátúszásban 5:15.6. — Az európai teniszézők ranglistáján a magyar Asbóth az első.

November: Magyarország—Svájc 3:0, Németország—Horvátország 5:1, labdarugómérkőzések. — Tízpróbában a legjobb idej teljesítmény 7230 ponttal a német Schmidt-é. — Az MLSz újjászervezője, Gidófalvy Pál dr. lemondott elnöki tisztségéről. — A svéd labdarugóbajnokság őszi bajnoka a Norköpping. — Az olaszok nyerték a magyarok előtt az idén a Róma-serleget a teniszben. — Svájc—Svédország 3:1 a labdarugásban, nem dönt el az elsőbbség. — Tschammerkupa döntő: München 1860—Schalke 04 2:0. — Németország 100-ik labdarugó győzelmé: Németország—Szlovákia 5:2.

December: A három nemzet ökölvívóviadalán 1. németek 28, 2. magyarok 12, 3. olaszok 8 ponttal. — Hármás holtverseny a magyar bajnokság őszi fordulóján: NAC, Szolnok, Csepel 20—20 pont. — A magyar—német tornaviadalt Pataki Ferenc nyerte 39:35 ponttal.

Átfutva az események során, látjuk, hogy az idei év igen gazdag volt, különösen külföldi, jó teljesítményekben. Sok-sok érdekességet kihagytunk a szabott 120 sor kedvéért, ami így is többre sikerült.

A sportév néhány nap múlva lezárul. A váltófutó újevi szerencsemalac az 1943-as váltóhelyhez közeledik és mi a szebb jövő reményét kergetve, csúcsteljesítményekre hajszoljuk.

Versenyfutás a sorssal, ez minden ember „sportja”. Erre kell gondolnunk, ebben a szórakozást szolgáló rovatban is, az idei karácsony szent ünnepén. Kívánjuk, hogy a jövőévi ünnepi mellékletünkben ne csak „Százhusz sort”, hanem ismét több oldal sportot adhassunk kedves olvasó testvéreinknek.

Szerényi István

„SEMINA“ S. G.

vetőmagvak termesztési és kereskedelmi részvénytársaság

Központ: BUCUREȘTI III, Bul. Lascar Catargiu Nr. 9. Telefon 28757, 22811.

Lerakatok: TIMISOARA IV., Spl. Müller Guttenbrunn Nr. 10. Telefon 23-25, 23-57.

ARAD, Str. Gheorghe Coșbuc Nr. 1. Telefon 25-50.

ALBA-IULIA-GYULAFEHÉRVÁR, Str. Mihai Viteazú Nr. 7. Telefon 156.

ROMAN, Str. Ștefan cel Mare Nr. 234. Telefon 109.

CERNAUTI, Str. Universității Nr. 6. Telefon 2289.

SZERZŐDÉSEKET KÖT külön bűző vetőmagvak termesztésére.

VASÁROL MINDENFÉLE MEZŐGAZDASÁGI MAG VAKAT, mint: lucerna, vörös here, répamagvakat, muhar-magvakat, borsót és más magvakat.

SZÖVETKEZETI ÉLETT

SZÖVETKEZETI JÖVENDŐ!

Irta: HALLER ISTVÁN gróf, a Hangya-Szövetség elnöke

A világháború negyedik évében szokássá vált, hogy az emberek rózsás színen fessék le a háború utáni jövőt. Új Európáról beszélnek, ahol az élet könnyebb, szebb, jobb, igazságosabb lesz, ahol megszűnik a kapitalista kizsákmányolás, ahol az egész világ társadalmi reformokkal lesz elfoglalva — és mindenki elégedett lesz.

A szövetheti tábor sokkal kiegyensúlyozottabb annál, hogy túlzott dorlátással lássa az új Európát; tudja azt, hogy ott is nagy és nehéz küzdelmek várnak rá, ha érvényesülni akar, de tudja azt is, hogy ezekben a küzdelmekben ő fog felelőskedni.

Ez a nyugodt mérlegelés jellemzi a szövethet, ez teszi erőssé, ez biztosítja jövőjét!

A szövethet vallásának él, de ugyanakkor nem türelmetlen a más vallással szemben. Hitében él és keresztény öntudattal viseli sorsát. Bensőséges lelki életet él és ennek megfelelően munkáját feláldozza a köznek.

A szövetheti élet két alappillére a hit és az önzetlen munka. Amikor pedig az önzetlen munkát vállalja, önmagától küzd a kapitalizmus tulajdonságai ellen és saját, valamint embertársai munkáját védi. Természetesen szociális munkát is végez.

De ugyanakkor mérlegeli a körülményeket, bírálólag gyakorol azok felett, de ellenőrző, figyelő munkáját is, hogy az a szövethet belső értékének megfelelően.

Ez adja meg a szövethet igazi értékét és ezáltal ad erkölcsi lendületet munkájának!

Ez a kiegyensúlyozottság, a dolgoknak ez a nyugodt és helyes mérlegelése biztosítja a szövetheti jövőt.

A szövethet nem pénzért dolgozik, nem azért, hogy egyesek gazdagok legyenek mások kárára, hanem azért, hogy szükségletét fedezze és emberhez méltóbb és magasabb színvonalon éljen, mind ő, mind embertársa. Ha ezt mindenki megértene, elfogadná és vállalná, akkor nem állna többé a tőke és munka egymással szemben és kiküszöbölődne a mai kor egyik legnagyobb betegsége: a tőke és munka harca.

Ma az egész világ küzd, harcol és az egyenlőség utárait a másik fél letiprásán keresi.

De ahogy a nagy vihar sem tart örökké és a felkorbácsolt tenger felkavarja a zavaros mélységeket, de idővel a hullámok elcsendesednek, a tenger megtisztul — ép úgy ki kell egyensúlyozódnia a nagy ellentéteknek. A haragot — a megbékélésnek, a gyűlöletet — a szeretetnek, a kapzsiságot — az önzetlen munkának, a rombolást — az építésnek kell feleltania!

Ha pedig a rombolás utáni építés egyesek meggazdagodását fogja jelenteni és nem egy nagy közös áldásos munkát; és ha ez az építés nem az emberi szolidaritás jegyében fog megvalósulni, akkor ez nem lesz igazi megbékélés, igazi újjáépítés.

Ez a szolidaritás tud majd lendületet adni az emberi munkának, ez, csak ez a lendület lesz képes a világot előre vinni.

Ennek a szolidaritásnak egy végtelen láncot kell képeznie — az emberi munka láncolatát, amely az egész emberiség munkáját egységessé, nemessé teszi.

Ennek a láncnak alapanyaga pedig: a szövethet!

Minden szövethetben éberen dolgozik a lelki kultúrán kívül az anyagi fejlődés, a haladás kultúrája, de ez utóbbi csak akkor kultúra, ha az nem önző célt szolgál, hanem a köz szolgálatában áll! De ugyanakkor ez a munka az emberi érvényesülést, annak haladását nemcsak nem zárja ki, hanem tág teret szolgáltat neki.

Találkozók a szövethetettel

Bizony megvan annak már vagy huszonöt esztendeje. Rövidnadrágos kisfiú voltam, az első világháború harmadik évebe fordult, amikor vasuti tisztviselő lévén, természetesen tagja volt a vasuti fogasztási szövethetnek. Magától értetődik az is, hogy öt éves fejjel vajmi kevés fogalmat tudtam magamnak alkotni a szövethetéről. Egyébként is, köztudomásosan csak „konzumnak” emlegették azt a rejtelmes intézményt, ahonnan apám és anyám szombatonként minden jóval (az akkori időkhez mérten) megrakodva jöttek haza. Hosszu ideig nem adatott meg a Sorstól, hogy bár vállalta a csomagcipelés élvezetnek sohasem nevezhető áldozatát, megláthatasán, milyen is a szövetheti bolt.

Bevallhatom, még most is az élmény erejével hat rám az a ködös decemberközepe esti hajló délután, amikor anyám kezét fogva megindultam, hogy apámmal együtt — aki szombaton korábban jött ki a szolgálatból s az üzlet előtt várt bennünket — a karácsonyi fűszer és csemege (értsd: mazsola, füge s más olyan holmi, ami „szemnek és száznak ingere”) vásárlásunkat elvégezzük.

Már az első benyomás nagyon kellemes volt. Apámékat ismerősként üdvözölték s ez annak ellenére, hogy az apám nevével együtt említett „ur” szót semmi esetre sem vehettem magamra, felette jól esett. Agyamba rögződött a tétel: ahol barátságosan a neveden szólítanak, ott nem vagy idegen, tehát nem lehet senki szándéka becsapni vagy félrevezetni. A tétel ugyan a közben eltelt negyedszázad alatt kissé megkopott, mondhatnám azt is, hogy ki kellett fordítani, mint egy fakult ruhát (szivarzsebbel a jobboldalon), de akkor persze nemcsak igaznak tűnt, hanem az is volt. Ez volt az első találkozásom a szövethetettel.

Sok idő múlt el, amíg ismét szeret ejtethetem a szövethetettel való találkozásnak. S hogy ez az idő nem volt rövidebb, az annak tulajdonítható, hogy mint eleml, majd gimnáziumi tanuló, nem lehettem tagja az iskolaszövethetnek. Ok? Egyszerűen nem ismerték az iskolaszövethetek intézményét, mely napjainkban fiaink és leányaink gyakorlati érzékére és a takarékoskodás fejlesztésére a jótékonytál jóval nagyobb hatást gyakorol. Így iskolai pályautasom alatt, hasonlóan az akkori idők gyermekéhez, bejegyet gyűjtöttem, a kötelező olvasmányokon kívül titokban faltam a ponyvaregényeket (most szégyenlem is magamat emiatt), no meg selyemhernyót tenyésztettem — a tanulás mellett.

A szövethetettel való egészen távoli kapcsolatom a következőkből állott: A gimnázium felé vezető utamon minden nap kétszer is el kellett haladnom a Hangya-raktár hosszú kerítés és legfőbb részén nyitva álló kétszárnyu kapuja előtt, amelyen be-bepillantva mindig nagy sürgést-forgást láttam az udvaron. Társzekerek rakodtak (szegény muraközi lovaknak volt

Ezért kell szövethetkezésre nevelnünk népünket, de elsősorban ifjúságunkat, mert el kell jönnie a szövetheteti munka megbecsülésének és erre az időre kiválóan képzett, jó szellemű szövethetkezeti tábora van szükség.

Ezek egy nép újjáalakulásának, szociális fejlődésének előfeltételei!

Tudom, nem könnyű feladat az erők összetegése: szervezéshez rengeteg munka és még több hitartás kell. De szembe kell néznünk a valóságnak!

Az első lépések nyomai már látszanak. Az idén a városok is csatlakoztak munkánkhoz — részt kívánnak belőle. Erős, komoly alakulatok. A városok kezert fogták a szövetheteti eszmével és a szövetheteti eszmén át a faluval. El fog jönni az idő, amikor minden város és minden falu megalakítja fogyasztási és hitelszövethetét. De meg kell alakulnia a más természetű szövetheteknek, mint például: termelő, értékesítő, stb. szövetheteknek is.

Fel kell készülnünk a háború utáni szövethetkezeti munkára, nem jóslásokkal, találgatásokkal, hanem komoly, mély, meggyőződéssel szövethetkezeti tábokkal.

Ebben a szellemben kívánok minden olvasónak sok szép, békés karácsonyi ünnepet.

1942, december hó.

mit huzniok), falusi szekerekre rakták fel a ládákat, zsákokat, megymást. A serdülő gyermek agya most már világosabban és maga előtt érthetőbben vonta le a látottakból a következtetést. A szorgos, ezáltal tényleg „Hangya”-szorgalmu munka a szövetheteti erények közé tartozik.

Az érettségit követően egyetemre kerültem. S ettől kezdve a szövethetettel való találkozásom egyre sürűbb és bensőségebb lett. Megalakult az egyetemi hallgatók szövethete, amelynek ekkor már nemcsak tagja, hanem hive lettem.

Ismét eltelt néhány év. Kisebbségi életünkben egyre jelentősebb szerepet kezdett betölteni a gazdasági szervezés terén a szövethet. A Hangya Szövetheteti Szövetség meghívására többször is résztvettem a központ közgyűlésén, szövethetek alakulásánál és évi munkájának beszámolójánál voltam jelen. „Benne voltam” a szövetheteti kérdésekben s megtanultam — érezni azt a mozgalmat, mely mind nagyobb teret hódít népi közösségünkben s amelyben annyi minden benne van. Ez a mozgalom röviden a szövethet nevet viseli.

Igy lett a huszonöt év előtti decemberi ködös estén való első találkozásom a szövethetettel elszakíthatatlan és felbonthatatlan kötelék. Ha tudtam volna, hogy idefelejtődök, előzetes hálából, talán rávettem volna az apámat, hogy megvegye a szövetheteti bolt minden árúját. Megérte volna. De így is megéri...

Paál-Princz János.

SZÖVETKEZETI HIREK

A nemzeti szövetheteti intézet legújabb jelentése szerint jelenleg 5110 tagszövethetete van az intézetnek. Az intézet üzletirésztékében a tagszövethetek 237,060,000 lejelle, az állam 249,803,971 lejelle részesednek.

Az Erdélyrészi Hangya jelentős üzembővítést tervez erdélyi vadgyümölcs-feldolgozó telepein. Ebben az esztendőben 100 vasuti kocsi erdélyi vadgyümölcsöt gyűjtöttek. Erre a célra mintegy 100 gyűjtőtelepre és 15 feldolgozó üzemre lesz szükség. Most 80 gyűjtőtelep és 9 feldolgozó üzem működik. Az új telepek és üzemek építését rövidesen megkezdik.

A nemzeti szövetheteti intézet utasította a szövetheteti szövetségeket és ügynökségeit, hogy a mezőgazdasági gépeket és szerszámokat elsősorban azoknak a gazdáknak adják, akik termésük felezését a katonai és polgári ellátás fedezésére rendelkezésre bocsátják.

„CORVIN” Hitelszövethet

tagjának, betétesének lenni, népi költésessége!

Még ma iratkozz be!

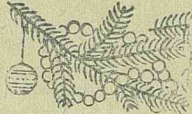
Készpénzdet pedig hetiképen kamatra a „Corvin” Hitelszövethetében helyezd el! Gondolj arra, hogy a te tagdíjadból és betéteiből — amelyek jövedelmez is — támaszjuk olcsó kölcsönnek tagtestvéreid: ma engem, ha no esetleg már téved is. Gondolj jövődre és takarékoskod! Befizetési és beirattási helyek: Hétköznap délután 9-13 óra között a Magyar Házban levő irodában Vasárnap dé. 10-12 óra között: I. kerületben Piata Irtan-terén, Nenadovics házban, Gárd-el-trak. III. kerületben Kieler, volt Novoty-vendéglo. IV. ker. ben Pavay, volt Potyev-vendéglo. V. kerületben (Mehalia), Boulevard Hasdeu 16 száo.

Legkevesebb tagsági díj 1000 lei (2 db. üzletirészt. fizethető részletben is és hetenként is 100 hétalatt, beirattási díj 5 lei üzletirésztként) Népecének annyit érsz, amennyit érte feljlesztés

GYERMEKVILÁG KARÁCSONYA

MESE A FENYŐFÁRÓL

No, tudod-e Jóska, no, tudod-e Iluska, miért zöld télen is a fenyőfa ága? Ha megígéreted, hogy mindig jók lesztek, — figyeljétek szépen, — most elmondom nektek.

Régen, nagyon régen történt ez az eset, mikor a kis Jézus a földre született. Először egy szegény ember Betlehem vidékén, rozoga kunyhóba, egy nagy erdő szélén.

Leszállott az este sötétén, tüzipiros csillagok gyultak ki az égen. A fák csillag között egy óriás csillag, lobogó, sugaras, gyöngyfénnyel csillog. Az a szegény ember kinéz az ablakon, nézi a csillagot hosszan, hallgatagon. Nézte, ahogy szíval fénye tündölkölve. Tudta, a kis Jézus született a földre. Még kicsi gyermek volt, mikor mondták neki Jézus születését a csillag hirdeti.

A csillag gyönyörű fénye pergett, pergett, hirdette, hogy eljött az isteni gyermek. A szegény ember meg tudná látni a kis Jézuskát ő meglátogatja.

Elvette ködmönét, az ajtón kilépett és a havas erdő busan körülnézett. Csillag zuzmára szötte be a fák, a haragos szélben zörögtek az ágak. Jeges volt, hideg volt a világ; nem nyílt ibolya, se szívd gyöngyvirág. Hej, a szegény embert tépte a bubánai: mit vigyen, mit vigyen a kis Jézuskának.

Hát ahogy tündökölt, im halljatok csudát, látott az utszélén egy kis fenyőfácskát. Mikor megszületett a kicsi Jézuska, a nagy-nagy örömtől kizöldült a kis fa. S a csillag fényében egyszerűen megszólal, mint a tündérezene, csilingelő szóval:

— Nézd, hogyan kizöldült minden kicsi ágam, vigyél el, vigyél el a kis Jézuskának. Minden tülevelem esdekelve kérem, Jézuska lábánál hadd hervadjak én el.

No a szegény ember megőrül a fának, vízi is örömmel a kis Jézuskának. Nem járt arra soha, mégsem tévedt ő el, vezette a csillag gyönyörű fényével.

Ott feküdt Jézuska egy istállócskában, szalmaderék-aljon, rozant kis jászolban. Mosolygott Jézuska. Áldott édesanyja fehér arcoskáját meg-meg simogatta. Körötte egyszerű térdelő pásztorok, a nagy áhitattól szemük csillog, lobog.

De a kisdéd Jézus csak akkor mosolygott ám, amikor meglátta a szép zöld fenyőfát. Akj pedig hozta, — tán mondanom sem kell: hej, de boldog is volt a szegény jó ember! A nagy boldogságtól könnye is lepergett, Jézuska meg tápsolt, kacagása esengett. Aztán a fára tette kezét áldón, hogy zöldeljen mindig, télen ugy, mint nyáron.

ÖLBÉY IREN

gondoltam? Hozzánk visszük most Pétert is, Mancit is. Megvendégljük őket, játszanak játékszereinkkel. És azután... azután többször eljövünk hozzájuk egy-egy félóra. Segitünk nekik. Mi az egy félóra nekünk!...

Iluska és Pistuka boldogan tért haza.

— Anyuka! Drága anyuka! Ugy-e, megengeded nekünk, hogy mindennap segítsünk egy kevéssé azoknak, akiknek oly szomorú, nehéz az életük?

Manci és Péterke dobogó szívvel ült a terített asztalnál. Jaj, de régen nem ettek ilyen jóízűen! S ilyen jó ételeket! S ez a jó meleg szoba! Még anyuka számára is kapnak ajándékot: meleg harisnyát, kendőt.

Egyszerre csak nyílik az ajtó és jönnek a vendégek. De megállanak, majd térdre hullanak. Kezüket összeteszik, ajkukon ének csendül:

*Mennyből az angyal
Lejött hozzátok...*

Emberek! Emberek! Hát nem látjátok, eljött hozzátok a Kisdéd, az édes Kisdéd!

Amikor térdükről fölemelkednek, anyuka kérdi: — Miért borultatok ti most itten térdre? Hisz ez a mi szobánk nem kápolna, sem templom...

A vendégek imígyen felelnek:

— De bizony, amikor beléptünk ide, olyan ragyogást látott meg szemünk, mintha egy oltár sok-sok gyertyája égne. És valóban láttuk a betlehemi csillag ragyogását és hallottuk az angyalok énekét is. Az asztaloknál pedig, ott, ahol most az a szegény fiú ül, valósággal a kicsi Jézuskát láttuk. Ezért borultunk mi térdre...

Alig mondották ezt a vendégek, ismét ragyogással telt meg a szoba. És angyalok suhantak be és felcsendült énekük:

*Boldog az a hajlék,
Olyan, mint az Eg
Az otthon, az otthon,
Ahol a gyermek
Korán érti meg
Ezt a szót: „Szeretet!”*

*Mert szeretni kell,
Segíteni kell
Mindenkit! Mindenkit!
Jézuskát látja,
Aki egy szegényt
Megsegít, megsegít!*

(Timisoara-Temesvár).

Az igazi karácsony

— Kis pajtásom, gondoltál-e rája:
De sokaknak nincs karácsonyfája!
Oly picinyke a kunyhójuk, házuk, —
Nem talál el az angyal hozzájuk!

*Kis pajtásom, gondoskodjál róla,
Hogy a te fád aranyos diója
Számukra is megcsillantsa fényét,
Elvigye a boldogság reményét!*

*Ha adsz nekik a te fádról árat,
Juttatsz róla almát, cukorkákat, —
Meglásd, annál szebb lesz a te fácskád!
S hull az égből az arany sugar rád!*

*Diszes fádat minél jobban fosztod,
A szivedet minél többnek osztod
Annál nagyobb boldogságot érzel!
Megáld Jézus, drága jó kezevel!*

K. TÓTH LENKE.

A bűvös karácsonyi játékszer

Írta: CSERNY RÓZSI

Felgyultak a karácsonyfa gyertyái. A sziporkázó fényben meglátták a gyermekek a gyönyörű ajándékokat: hintalovat, trombitát, labdát, fehér fátyolruhába öltözött babát. Boldog örömtől ragyogott Pistuka és Iluska arca.

De mi történt egyszerre?! Pistuka éppen ráüti a lóra, Iluska keblére ölelte babáját. És... és ekkor... a baba szeméből könnyek hullanak s a ló lerázza hátáról Pistukát. Megszólal a baba:

— Hát ti nem láttok... nem láttok semmit?!

S odamegy az ablakhoz a bűvös baba és könnyes szemével kitekint. A csodálkozástól szóltanul követi őt Pistuka és Iluska. Kitekintenek ők is az ablakon. Gyönyörű reményekkel ott tündöklök az égen egy csillag. Intenek feléjük.

— A betlehemi csillag! — kiáltja Iluska. — Jer, kövessük fényét!...

Kinéz az ablak és két láthatatlan karától, vízi mozával a két gyermeket. Mire magukhoz térnek, egy nagy ház sötét folyosóján állanak.

— Hová jutottunk? — kérdi szivszorongva Pistuka. De alig mondja ki e szavakat, szembe jön vele valaki: a kicsi Jézuska! De milyen szegényesen öltözve. Pirosra fagyott lábán csak fapapucs és... és... rongyos harisnya. S a ruhája milyen vékony! Hogy didereg szegényke! És cipel, cipel egy nehéz, fával megrakott kosarat.

— Jézuskám! — sikolt fel Pistuka. — Oh, hát fény kell neked dolgoznod?! Mi a meleg szobában ültünk, finom tésztákat ettünk és dehogyan jutott eszünkbe, hogy te... te ilyen szegénységben élsz itt a közepünkben!

Most meg mi történt? Jézuska eltűnt és aki Pistuka előtt áll, az nem más, mint Varga Péter, a mosónő szegény Péterkéje. Kékre fagyott kezét dörzsölve, ezt mondja:

— Mit tesztek? Szegény anyám meghült, betegen fekszik. Most én szeretek fát felhordani a fát az emeleten lakó nagyságosáknak.

Iluska ezalatt a pincelakásba tért be. A csillagfény oda biva, vezette őt. És ott mit látott? Egy olyan kis lányka mint ő — mosogatta az edényeket. A szoba hideg volt, alig moslott víz a kádfában. A petróleumlámpa büze fojtóvá tette a levegőt.

— Manci! Manci! — sikolt fel Iluska. — Hát te

karácsony este ilyen munkát végzel? És így laktok ti?...

Sirástól eleszködő hangon felel Manci:

— Ugy-e, ezt nem tudtad? Édes apám nincs itthon már a nyár óta. Anyácskám reggeltől estig dolgozik, hogy engem rendszeren eltarthasson, én pedig... segítsek neki, amennyire tudok...

Iluska meghatottan ölelte meg Mancikát, azután odaállt a mosogató edény mellé és segített mosogatni.

— Iluska, mit teszel?! Hogy jutott eszedbe?!...

— Segítsek neked. Ha a jó Isten nekem megadta a kegyelmet, hogy a szüleim jómóduak, én így hálálom meg ezt neki...

Egy-kettőre elkészültek a munkával. Pistuka sem volt rest ez idő alatt. Segített Péterkének felhordani a fát. Kipirult arccal, boldogan toppantak be most ők is a pincelakásba.

— Te, Iluska, — mondja Pistuka, — tudod, mit

Fiatal bejárónót, aki fel is szolgál és beszél románul, felveszünk. „Espresso” Timisoara IV., Bulevardul Carol 8. szám (2528)

Bakancs fekete, erős, jó állapotban, olcsón eladó. Timisoara IV., Andrei Muresanu-utca 2, I. emelet, ajtó 8. (2517)

Eladó Biedermeier-asztal és könyvtárvány, fehér ágy vas sodronnyal, éjjelszekrény, asztal, ótágu bronzcsillár és olcsó lámpa. Megtekinthető 9-4-ig Timisoara III. Porumbescu-utca 24. szám. (2513)

FINOM gyapju, kézzel kötött kabát, frész színben, teljesen új, eladó. Timisoara, IV., Str. Bratianu 15, (hátsó feljárt), I. 27. (2453)

Modern fotel

2 darab kisebb kerekasztal, székek, 1 1/2 m. hosszú, 1 1/2 m. széles márványlap, 12 éves fűtőlevegő, üres lada eladók. Blaskovits-telep, Geml-utca 22. (2493)

JÓL FŐZŐ mindenest azonnal felveszünk. Odoszuink jó fizetéssel. Timisoara (2393) bescu 13.

PERZSALÁB-BUNDA és szücsnél, adó. Megtekinthető Carol 9. Timisoara, III., Bulevardul Carol 9. (2446)

TÖKÉLETES szobát állást keres, vagy kilökdében. Timisoara, Doja-utca 28, házszám (2483) Timisoara, I.

Traktor 26 HP. üzemképes. Desider Friedrich Timisoara, Cogalniceanu 8 szám. (2367)

Romy Hálmán

g é p m ű h e l y

Timisoara-Temesvár IV., D. Sturdza 72.

Autó- és traktormotorok, henger és főtengely kőszőrülése. Fogaskerék és gépalkatrészek készítése.

Németül, beszélő, tökéletes, elsősorú várrához érő szobalányt keresek január 1-re. Külön szoba, 3000 lej havi fizetés. Ajánlatokat Elekcs-hez Brasov, Mihai Viteazul utca 25. (3975)

Kifutóit felveszünk. Salinacki, Timisoara I. Vasile Alexandri 9. (2494)

Cirkus E. Kratcyl

Timisoara

II., Badae Cartan-ter. Karácsonyi ünnepi díszelőadások dec. 25, 26 és 27-én délután 4 órakor matiné és este 9 órakor válogatott műsorral. Előadás végén vigjáték. A medve és az őrszem. Kellemesen fűtött helyiség.

Petróleumkályha, női szövetruha, téllkabát, kőszűrő, róka, párna, ágytakaró, ezüsttál, sál, látcsó eladó. Timisoara II. Marechal Joffre-utca 17. szám, ajtó 12. (2506)

Önálló tökéletes minden szakácsnő állást keres január 1-re. Timisoara II. Virgilius utca 7 szám. (2499)

Női háromnegyedes mormotabunda, jó férfi kabátbélésnek is, makramé-terítő, 190-es méret, fekete kabát, trottéur barna 37-es cipő duplatáppal, kifogástalan állapotban, eladó. Timisoara III. Bulv. Carol 29. földszint, beira. (2505)

TÖKÉLETES minden szakácsnőt vagy bejárónót azonnalra keresek. Inspec. Ing. Cucu, Timisoara, I., Marghitan-utca 10. (2479)

Szép bőr kabaterendezés eladó. Timisoara III. Oitul-utca 6, Keresztúr közelségben. (2520)

Timisoara emesvári **CURSO-ROZ** Telefon 89

ÜNNEPI FILM - MINDENNAP:

Egy csókért!...

zenés vigjáték: ALIJA VALLI, OSVALDO VALENTIN - UMBERTO - MECANALVAL. Az ünnepek elatt minden délelőtt 11 órakor matiné. Eladó. OAC. 45. előadások 3, 5, 7, és 9.15 órakor.

Bejárónót, 50 éves, délutánra, magas fizetéssel jó helyre felvesz Deutschné. Timisoara III, Iosif Gal-utca 5. (2538)

Butorozott szoba különbejárattal, központi fűtéssel kiadó. Junker, Timisoara III, Martirul Ciordas 2. (2510)

SzmoKing, divatos szabású, finom szövettel, középmetre, eladó. Timisoara III, Ghircului-ut 4. szám. (2536)

Gyakorlattal bíró fiatal nő gyermekszereplő, gyermekek mellé állást keres. Címeket „Gyakorlott” jellegre a timisoarai kiadóba kér. (2526)

Fiatal intelligens nő házvezetőnőnek vagy egy személyhez. Válaszokat „Kómoly” jellegre a timisoarai kiadóba kér. (2527)

Első Banati

Reszelővágó üzem

VASILE POP (volt M. Csapó) Elvállal mindennemű reszelők újra vágását vagy kicserélését, minden garancia mellett. Timisoara II, Barbu Delavrancea 22

50 éven felüli megújítható mindenest, vagy bejáró szakácsnőt felveszek azonnalra is. Jelentkezni délelőtt 12-ig, délután 5-ig. Cim a timisoarai kiadóban. (2525)

Keresek rövid, jómárkájú keresztthuros pengorát, vagy pianinót. Ajánlatokat „Zongora vagy pianino” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (2519)

MECANO-BANAT

Tulajdonos: Ing. MIRCEA VAIDA VOEVOD TIMISOARA

A.

Üzlet:

I., Bul. Regele Mihai I. 8. Telefon 23-99

B.

Műhely:

III., Odobescu-utca 18. COMERTUL ROMAN S. A. Központ:

Timisoara I., Regele Ferdinand 3. Telefon 18-52. Raktár: II., O. Iosif. Telefon 18-53. Fiók: Medias, Str. I. G. Duca 20. Tel. 266. Képviseletek: Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița. Uzinele metalurgice Unite „TITAN, NADRAG. CANAL” Indus.ria Sármei S. A.

C.

BANCA URBANA S. A., BUCUREȘTI

Timisoarai-temesvári fiókja

Bulv. Regele Ferdinand 3. Telefon 35-48

Banküzleteket vállal.

Betéteket elfogad.

D.

STEAUA ROMANIEI

Román Általános Biztosító Társaság București.

Timisoarai-temesvári vezérképviselete: MECANO BANAT, Strada Bradiceanu 4. Telefon 29-39.

Elvállal élet-, tűz-, baleset-, betörésselőpás elleni és szállítmány-biztosításokat.

Erőszűros bécsi zongora, normann-nyármányu, igen jó állapotban eladó. Megtekinthető álelőtt. (2515)

Szörmek olcsón eladók amerikai opozon, barna és fekete szkunksz és hermelingallérok. Timisoara III., Feldioara-utca 14, utcai front, 9-12 és 3-5-ig. (2523) Fekete csikóbunda kifogástalan állapotban eladó. Megtekinthető Filóp szücsnél Timisoara I., Vasile Alexandri-utca 7. (2522)

Kisebb tanya 3 hold földdel és köépülétekkel 2 km-re Timisoarától és kisebb bérház öt lakással, villamos közelében, eladó. Timisoara II., Neculcea-utca 42. szám. (2524)

Íróasztalt keresek megvételre, Timisoara, telefon 40-76. (2521)

Zongora, bécsi márkájú, rövid, fekete, keresztthuros, páncéltökés, eladó. Timisoara III., Timotei Cipariu-utca 1, ajtó 11, (református épület). (2516)

Bronzcsillár, hétégős, uriszobába vagy ebédlőbe olcsón eladó. Megtekinthető 2-3 óra között. Timisoara II., Neculcea utca 6. (2514)

Női és férfi téllkabát bundabéléssel és szörmegallérral eladó. Megtekinthető 8-11-ig és délután 2-4-ig. Timisoara III., Treboniu Laurean-utca 17, ajtó 4. (2511)

Varrógépek kerekpárok

Központja MECANO-TECHNIKA. Aliandó vétel, eladás, csere vagy kölcsön, összes kellekek, saját javítóműhely, forrasztás, fényezés, vulkanizálás. RASCHKA, Timisoara IV., Fröbl-utca 51, (3-as villamos.) Alapítva 1899. Saját érdekében kérjen postán címet, árlapot, ingyen, bérmentesen.

Kifogástalan keresztthuros zongora és fekete pianino, angol repetitívus szerkezetű, eladó. Timisoara II., Traian-ter 3, telefon 38-13. Megtekinthető 9-3 óra között. (2520)

Elsőrangú, négyfogásos házikoszt felszolgálatik déli órákban, helyben vagy kihordásra is. Timisoara IV. Iancu V. careseu-utca 18. szám, érdeklődni telefon 35-48 alatt. (2512)

Ottomán, összecusukható vaságy, két modern csillár, férfikereselyak olcsón eladók. Timisoara IV., Emanuel Gojdu 1, földszint 1. (2531)

Kerekpár, majdnem új, olcsón eladó. Érdeklődni Timisoara I., Regina Maria-körut 5. portánál. (2530)

Férfi téllkabát és fekete öltönyök eladók. Timisoara I., Eugen de Savoya-utca 12, II. emelet, ajtó 11. (2503)

Ha Timisoara-ra érkezik, szálljon meg a

Hotel Európa

szállodában

IV., Bul. Regele Mihai 17. sz. alatt. A szálloda kedvező fekvésével, központi fűtésével, folyó meleg és hideg vízzel, komfortos szép szobáival, fürdőszobáival, de polgári árával otthonos kényelmet nyújt. Telefon 21-19.

KÖNYVELŐ, gyári és kereskedelmi sokévi gyakorlattal, vállalja könyvelések felfektetését, nyitását, zárását, évvégi mérleget, hátralékok gyors feldolgozását, „cifra”-könyv rendezését, román, német, magyar tökéletes levelezést és fordítást (irodalmi nyelven is), saját írógépén is. Címeket kérek a timisoarai kiadóhivatalba zárt borítékban „Autorizat” jellegre. (2295)

Karácsonyi kiállítás Interier

Timisoara, Bulv. Regele Ferdinand 8. Legszebb ajándékok díszárgyakban, kristály, porcellán, ezüst, szőnyeg, kép, antik és modern britor, gyógyörü kombinált szobák.

MANGALICA és Yorkshire tenyészkának eladását gazdaságom jsmét megkezdi. Dr. Scharff Gyula, Rautil, jud. Torontal, vasutállomás.Cetatuia. (2297)

Mindenest, 50 éven felülit keresünk jó bizonyítvánnyal, azonnali belépésre, jó fizetéssel. Jelentkezni Timisoara III. Tarnava-utca 2. szám (az Oitul-utca sarkán). (2504)

Finom, külföldi gyapju, kézzel kötött kabátka, fraise színben, teljesen új, eladó. Timisoara IV., Bratianu-utca 15. szám, hátsó feljárt, I. emelet 27. ajtó. (2458)

GYERMEKKOCSI kifogástalan állapotban, valamint sportkocsi, szilskibunnda és férfitéllkabát, patefon lemezekkel olcsón eladó. Timisoara, IV., Fröbl-utca 36, II. em., 25. (3977)

Egy modern új konyha eladó. V. ker. Str. Dr. Sagovici 30. szám. (11689)

ÁLTALANOS KERELEMRE EGY ERDEKES ÜJTÁS: FRANKIUS KÖZVETÍTÉS!

Van valami eladó? Ohajt alkalmi vételt? Keres hazat? Van kiadó lakása? Keres lakást? Butorozott szobát? Bérbe akar venni vagy eladni valamit? Ohajt venni vagy eladni: káborlat, érték- és díszárgyakat, szőnyegeket, képeket, ruhákat, szörmeket vagy más tárgyakat? Ingatlant? Van elhelyezhető tőkeje. Keres kölcsönt? Keres üzletléttsart vagy üzletet? Keres előkészítő tanárt? Keres díszókat oktatásra? **VIDEKIEK!** Keresnek üzleti összeköttetést: Vállalkozókkal? Mérnökökkel? vagy különleges mesterekkel?

Forduljon teljes bizalommal az „ORIENT-BOY” vállalathoz, kereskedelmi ügyrökség, Timisoara I., Str. Ungurianu 9. 17-99 TELEFON 42-22

Bármilyen adás-vétel közvetítések, ügynők díjaztatása nélkül! A tárgyak az eladó őrzetében maradnak. Tehát teljes garancia! Az általános közvetítés; nyilvántartásunk által a közönség egy 42 lejes közvetítési díjért 8 napig: ajánlásokról és keresletekről kívánt címetek kap. — Telefonon is lehet kérni közvetítést, ebben az esetben a címek elküldése boy-al történik és így a közvetítési díj kétszeres. — Videkiek ilyen közvetítést postán ígeyvelhetnek. A levélhez 42 lej értékű posta-bélyeg és egy bélyeggel ellátott válaszboríték csatolandó! Nyilvannal időt, pénzt, felesleges keresések és fáradozások megtakaríthatók. — Közvetítési apparátusunk olcsó, jól és pontosan tetszés szerint kiszolgál! Esőtanganun bevezetett ügyvékeink, központi fekvésű irodánk, telefonjaink és a kirakványokban elhelyezett általános ajánlataink és keresleteink táblázata, biztos eredményre vezet!